OBSERVATIONES CRITICAE

IN

FLAVII IOSEPHI

ANTIQUITATUM IUDAICARUM

LIBRUM XVIII.

P. 692 l. 1 ed. Dind. Κυρήνιος δὲ, τῶν εἰς τὴν βουλὴν συναγομένων ἀνὴρ, τάς τε ἄλλας ἀρχὰς ἐπιτετελεκὼς κτέ. Distingue: Κυρήνιος δὲ, τῶν εἰς τὴν βουλὴν συναγομένων, ἀνὴρ τάς τε κτέ.

l. 2: ἐπιτετελεκὼς καὶ διὰ πασῶν ὁδεύσας ὕπατος γενέσθαι κτέ. Eusebius legit: ὁδεύσας, ὡς καὶ ὕπατος γενέσθαι, quod de Ernestii sententia recepit Richterus. Vereor, ne gravius aliquod in his vitium haereat.

l. 3 et p. 693 l. 1: γενέσθαι, τά τε ἄλλα ἀξιώματι μέγας, σὺν ὀλίγοις ἐπὶ Συρίας παρῆν κτέ. Non intelligo, cur cum paucis tantum comitibus in *Syriam* venerit Quirinus. Nimirum male distinguendo locum corrupit Hudsonus. In edd. *Bas.* et *Gen.* rectissime legebatur: τά τε ἄλλα ἀξιώματι μέγας σὺν ὀλίγοις, ἐπὶ Σ. παρῆν. Verte: *et ceteroquin cum paucis dignitate excellens.* Cf. p. 686 l. 33... πενίας δὲ ἀπόρου τὸ ἔθνος ἀναπεπληκέναι (Ἡρώδην), σὺν ὀλίγοις εὔδαιμον παρειληφότα. Praeterea vide p. 734 l. 11... φίλον γὰρ αὐτῷ τὰ μάλιστα ὄντα τοῦτον καὶ τῶν πολιτῶν σὺν ὀλίγοις ἀναιρεῖ Γάϊος, ubi verba τῶν πολιτῶν σὺν ὀλίγοις significant *civem cum paucis egregium.* Hinc corrigendus est locus p. 744 l. 19. Τρίτος δὲ Ἀντήϊος,

τῶν ἐκ τῆς βουλῆς, σὺν ὀλίγοις οὐ τυχαίως τοῖς Γερμανοῖς — περιπεσὼν κτέ. ANTEIUM non cum paucis, sed plane solum in *Germanos* incidisse, contextus manifesto docet. Quare distinguendum Τ. δὲ Ἀντήϊος, τῶν ἐκ τῆς βουλῆς σὺν ὀλίγοις, οὐ τ. τ. Γ. — π.

l. 13: καὶ οἱ μὲν, ἡττηθέντες τοῦ Ἰωαζάρου τῶν λόγων, ἀπετίμων χρήματα κτέ. Lege ἀπετίμων τὰ χρήματα.

l. 18—24: ὡς παρασχὸν μὲν κατορθοῦν εἰς τὸ εὔδαιμον ἀνακειμένης τῆς κτήσεως, σφαλεῖσι δὲ τοῦ ταύτης περιόντος ἀγαθοῦ, τιμὴν καὶ κλέος ποιήσεσθαι τοῦ μεγαλόφρονος, καὶ τὸ θεῖον οὐκ ἄλλως ἢ ἐπὶ συμπράξει τῶν βουλευμάτων εἰς τὸ κατορθοῦν συμπροθυμεῖσθαι, μᾶλλον ἂν μεγάλων ἐργάται τῇ διανοίᾳ καθιστάμενοι μὴ ἐξαφίωνται πόνου τοῦ ἐπ' αὐτοῖς κτέ. Recte sine dubio DINDORFIUS l. 18 παρασχόν edidit pro παρέσχον, et l. 20 σφαλεῖσι pro ἀσφάλισιν, utrumque e cod. *Lugd.*; sed longe multumque abest, ut sic omnes difficultates sublatae sint. Videtur locus aliquid detrimenti cepisse. L. 23 omnino legendum: μᾶλλον δὲ, ἂν μεγάλων κτέ. Corrigit scriptor, quod modo ante dixerat: ἐπὶ συμπράξει τῶν βουλευμάτων. Post μᾶλλον δέ mente repetendum: τὸ θεῖον εἰς τὸ κατορθοῦν συμπροθυμεῖσθαι.

l. 27: Κακὸν δὲ οὐκ ἔστιν οὗ μὴ φυέντος ἐκ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν, καὶ περαιτέρω τοῦ εἰπεῖν, ἀνεπλήσθη κτέ. Cf. p. 599 l. 52. PHILEM. fragm. incert. II. 9 p. 118 et XXIII. 1, 2 p. 122.

l. 29—32: πολέμων τε ἐπαγωγαῖς οὐχ οἷόν τε [οὐκ] ἄπαυστον τὴν βίαν ἔχειν, καὶ ἀποστέρησιν φίλων, οἳ καὶ ἐπελαφρύνοιεν τὸν πόνον, λῃστηρίων δὲ μεγάλων ἐπιθέσεσι καὶ διαφθοραῖς ἀνδρῶν τῶν πρώτων κτέ. Οὐκ ante ἄπαυστον nullo modo potest abesse, sed legendum: πολέμων τε ἐπαγωγαῖς, (αἷς addatur) οὐχ οἷόν τε οὐκ ἄπαυστον τὴν βίαν ἔχειν, καὶ ἀποστερήσεσιν φίλων, οἳ καὶ ἐπελαφρύνοιεν τὸν πόνον, λῃστηρίων τε μεγάλων ἐπιθέσεσι καὶ διαφθοραῖς ἀνδρῶν τῶν πρώτων κτέ. Post οὐχ οἷόν τε nihil impedit, quominus intelligatur ἦν. Cf. p. 605 l. 24 πρῶτον μὲν γὰρ ὅσοις οἷόν τε καὶ δι' αὐτῶν τὰς τροφὰς ἐκπονεῖν ἔνειμε τοῦ σίτου. DION. HAL. *A. R.* VII. 39: οἱ δὲ τὴν αὐτὴν ἔχοντες ἐξουσίαν ἐκείνῳ, —, συνεχώρουν γενέσθαι τὸ προβούλευμα, δικαίαν τινὰ καὶ αὐτοὶ ποιησάμενοι πρόκλησιν, ἣν οὐχ οἷόν τε μὴ δέξασθαι τοῖς ὑπάτοις. De ratione particularum τε —, καί —, τε —, cf. p. 658 l. 10. p. 695 l. 51, 52 et T. II. p. 272 l. 5.

Ultimum καί vocabula ἐπιθέσεσιν et διαφθοραῖς copulat. Διαφθοραῖς active accipiendum.

l. 35: ἐξ ὧν στάσεις τε ἐφύησαν, δι' αὐτὰς δὲ φόνος πολιτικὸς κτέ. Recte ERNESTIUS correxit: δι' αὐτὰς δὲ καὶ φόνος πολιτικός.

l. 36: μανίᾳ τῶν ἀνθρώπων εἴς τε ἀλλήλους καὶ αὐτοὺς χρωμένων ἐπιθυμίᾳ τοῦ μὴ λείπεσθαι τῶν ἀντικαθεστηκότων κτέ. Αὐτούς pro αὐτῶν e *Reg.* et *Lugd.* receptum est. Omnino scribendum αὐτούς vel ἑαυτούς. Furebant εἰς ἀλλήλους *Iudaei*, cum eos, qui diversarum erant partium, interficerent; εἰς ἑαυτούς, cum ne ab iis quidem abstinerent, qui easdem partes sequebantur. Cf., ut alios praetermittam, *Schol.* ad PLATON. *Gorg.* p. 451 C.

l. 46: τῶν αὖθις κακῶν κατειληφότων. Hunc verborum ordinem satis tuetur locus p. 673 l. 6. Vide etiam DION. HAL. *Antt. Rom.* VII. 29 ἐπὶ τῇ νεωστὶ βουλῇ γενομένῃ.

l. 49: περὶ ἧς ὀλίγα βούλομαι διελθεῖν, ἄλλως τε ἐπεὶ καὶ τῷ κατ' αὐτῶν σπουδασθέντι τοῖς νεωτέροις ὁ φθόρος τοῖς πράγμασι συνέτυχε. Perperam olim in *Emend. Fl. spec.* p. 133 κατ' αὐτῶν sanum esse credebam, et sic explicari posse, ut pronomen referretur ad τὰ πάτρια, quae l. 41 commemorantur. Nunc corrigam: κατ' αὐτήν. Locutio τὸ κατ' αὐτὴν σπουδασθέν significat: *eius disciplinae, cuius princeps erat* IUDAS, *studium.* Τοῖς νεωτέροις idem valet quod ὑπὸ τῶν νεωτέρων. Dixerit fortasse quispiam, eiusmodi dativos perfectis et plusquamperfectis, non aoristis, subiungi solere. Valeat haec observatio de antiquis scriptoribus *Atticis;* novitios ab aoristis non abstinuisse, docet locus DION. HAL. *A. R.* VII. 17... ἅπαντα ὑπομιμνήσκων, ὅσα κατὰ τῶν δημοτικῶν αὐτοῖς (i. e. ὑπ' αὐτῶν) ἐπράχθη. Quin etiam MENANDER iam dixerat (in *Heroë*, fr. 1. Vid. MENANDRI fragm. p. 20., STOB. *Serm.* LXIII. 21)...... Ζεύς, ἀλλ' ἐκείνῳ πάντ' ἀναγκασθεὶς ποιεῖ. Hic ἐκείνῳ sine dubio idem est, quod ὑπ' ἐκείνου. Nam quominus pro dativo commodi habeatur, obstat ratio dictionis πάντα ποιεῖν, quae nullo modo *morem gerere*, aut *gratificari* potest significare. Praeterea coactum alicui gratificari, si quid video, perabsurdum est, ne addam, IOVEM ut suis ipsius cupiditatibus satisfaceret, non ut AMORI gratificaretur, πάντα ποιῆσαι.

p. 694. l. 32: προσχωροῦσι δ' οὖν οἷς ὁ Φαρισαῖος λέγει, διὰ τὸ μὴ ἄλλως ἀνεκτοὺς γενέσθαι τοῖς πλήθεσιν. E cod. *Reg.* scribendum: διὰ τὸ μὴ ἂν ἄλλως κτέ. Cf. p. 720 l. 45. PLATON. *Menex.* p. 243 E.

l. 36—40: Εἰς δὲ τὸ ἱερὸν ἀναθήματα (τε delevit DIND.) στέλλοντες θυσίας οὐκ ἐπιτελοῦσι διαφορότητι ἀγνειῶν ἃς νομίζοιεν, καὶ δι' αὐτὸ εἰργόμενοι τοῦ κοινοῦ τεμενίσματος ἐφ' αὑτῶν τὰς θυσίας ἐπιτελοῦσι. Haec vetus interpres ita vertit: *In templo autem anathemata proponenda prohibent. Sacrificia* [*vel hostias*] *cum populo non celebrant, quia se plurimum ab iis putant munditia* [*vel sanctitate*] *differre, et merito se a communi congregatione discernunt remotim sacrificia facientes.* Verba, quae uncis inclusi, aut pro correctionibus, aut pro variis lectionibus sunt habenda. Pro *et merito* legendum: *et propterea merito*, vide in *Graecis* δι' αὐτό l. 38. Sed ne illa quidem: *anathemata proponenda prohibent*, sana sunt. Corrigam: *anathemata proponenda mitti prohibent.* Nunc *Graeca* consideremus. Ac primum quidem apparet, l. 37 τε στέλλοντες corrupta esse et mutila. Quanquam autem verba, quibus usus est IOSEPHUS, haud facile quis assequatur, tamen vix dubium esse potest, quin plane contrarium eius, quod nunc legitur, scriptum reliquerit. Nam secundum Vet. interpretem tantum abfuit, ut *Esseni* dona in templum mittere solerent, ut etiam consuetudinem, quae obtinuerat (cf. LUC. XXI. 5 et WINERI *Realwörterb.* II. p. 590), templi donis et spoliis exornandi, vehementer reprehenderent. In quo quid sequuti sint, haud obscurum est. Videlicet existimabant, eam rem ad legis, quae simulacra habere vetabat, contemtum pertinere. Quae statim sequuntur θυσίας οὐκ ἐπιτελοῦσι et ipsa detrimentum ceperunt. Nam illud *cum populo* temere ab interprete additum esse, cum per se, tum propter ἐφ' ἑαυτῶν, quod l. 39 legitur, verosimile non videtur. Reliqua interpres perperam accepit. Nihilominus eum l. 38 in exemplari suo legisse: καὶ δι' αὐτὸ εἰκότως εἰργόμενοι κτέ., certissimum arbitror. Ceterum, quomodo haec cum iis, quae tradidit PHILO in commentario *Quod omn. prob. lib.* § 12 his verbis: (Ἐσσαῖοι) ἐν τοῖς μάλιστα θεραπευταὶ Θεοῦ γεγόνασιν, οὐ ζῷα καταθύοντες, ἀλλ' ἱεροπρεπεῖς τὰς ἑαυτῶν διανοίας κατασκευάζειν ἀξιοῦντες, in concordiam redigi possint, alii viderint.

l. 41: *βέλτιστοι δὲ ἄλλως ἄνδρες τὸν τρόπον, καὶ τὸ πᾶν πονεῖν ἐπὶ γεωργίᾳ τετραμμένοι.* Fortasse leg.: *καὶ τὸ πᾶν πρὸς τὸ πονεῖν ἐπὶ γεωργίᾳ τετραμμένοι.*

l. 41—49: *ἄξιον δὲ αὐτῶν θαυμάσαι παρὰ πάντας τοὺς ἀρετῆς μεταποιουμένους τὸ δίκαιον, μηδαμῶς ὑπάρξαν Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων τισὶν, ἀλλὰ μηδ' εἰς ὀλίγον, ἐκείνοις δ' ἐκ παλαιοῦ συνελθὸν, ἐν τῷ ἐπιτηδεύεσθαι μὴ κεκωλῦσθαι τὰ χρήματα κοινὰ αὐτοῖς εἶναι, ἀπολαύοι δὲ οὐδὲν ὁ πλούσιος τῶν οἰκείων μειζόνως ἢ ὁ μηδ' ὁτιοῦν κεκτημένος· καὶ τάδε πράσσουσιν ἄνδρες ὑπὲρ τετρακισχίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες.* L. 43 pro *τὸ δίκαιον* *Lugd.* habet *τόδε, διὰ τό.* Deinde l. 46. *τὰ χρήματα κοινὰ αὐτοῖς εἶναι* e solo *Busb.* recepit Hudsonus. In aliis et in edd. est: *τὰ χρήματά τε κοινὰ αὐτοῖς ἐστιν.* Legendum arbitror: *ἄξιον δὲ αὐτῶν θαυμάσαι παρὰ πάντας τοὺς ἀρετῆς μεταποιουμένους τόδε τὸ δίκαιον, διὰ τὸ μηδαμῶς ὑπάρξαν Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων τισὶν, ἀλλὰ μηδ' εἰς ὀλίγον, ἐκείνοις δ' ἐκ παλαιοῦ συνελθὸν ἐν τῷ ἐπιτηδεύεσθαι μὴ κεκωλῦσθαι· τὰ χρήματά τε κοινὰ αὐτοῖς ἐστιν, ἀπολαύει δὲ οὐδὲν ὁ πλούσιος τῶν οἰκείων μειζόνως κτέ.* — *Τόδε τὸ δίκαιον* significat: *hocce ius, sive institutum.* Verbis *διὰ τὸ — μὴ κεκωλῦσθαι* indicat Iosephus, quam ob causam illud institutum tantopere sit admirandum, nempe quod, dum usurpatur, impeditum non fuerit, i. e. quod tamdiu teneri potuerit. Reliqua *μηδαμῶς — συνελθόν*, qua ratione interponantur, satis perspicuum arbitror. Iam l. 46 quod sit illud institutum exponitur, his verbis: *τὰ χρήματά τε κτέ.* In quibus, quin vocula *τε* suo loco posita sit, non est quod dubitemus. *Τά τε χρήματα* ita scribere potuisset Iosephus, si alius quoque rei, quam inter se communem habuerint *Esseni*, mentio facienda fuisset, v. c. *τά τε χρήματα καὶ αἱ γυναῖκες.* Denique, qua ratione post *τε* inferatur *δέ*, item cur *ἀπολαύοι* in *ἀπολαύει* mutaverim, pluribus ostendere supervacaneum fuerit.

Apparet autem, perperam nonnullos hunc locum sic accipere, quasi dixisset Iosephus, *Essenos* iam a longo inde tempore philosophiae, quae dicitur, morali operam dedisse, in eoque studio longe multumque et *Graecos* et barbaros superasse.

Ultimam huius pericopae partem l. 52 — p. 695 l. 5 multis partibus laceram et perturbatam esse, et quidem ita, ut nulla eius restituendae spes supersit, Vet. interp. manifesto docet.

p. 695 l. 5. ...Ἰούδας ἡγεμὼν κατέστη, τὰ μὲν λοιπὰ πάντα γνώμῃ τῶν Φ. ὁμολογοῦσι κτέ. Cum in *Busb.* post κατέστη additum legatur: οἷς οἱ τρόφιμοι, DINDORFIUS edidit:.. κατέστη, ἧς οἱ τρόφιμοι τὰ μὲν λοιπὰ κτέ. Sed multo graviorem labem locus suscepit. Vetus interp.: *Quartae ergo philosophiae* IUDAS *princeps exstitit, cuius * fecimus mentionem. Huius sequaces in [vestitu, in habitu] caeteris[que aliis] Pharisaeis consentiunt.* Verba: *cuius. fecimus mentionem,* mutila sunt. Scripserat interpres: *cuius causa reliquarum etiam fecimus mentionem*, cf. *Graeca* p. 693 l. 48 — p. 694 l. 2. Quae uncis inclusi ex annotatione marginali, qua nescio quis illud *ceteris* explicare voluerit, fluxisse, contraque post *ceteris* excidisse *omnibus*, longe verosimillimum est. Ex his intelligitur, *Graeca* in posterum sic edenda esse: ...κατέστη ** οἱ τρόφιμοι τὰ μὲν κτέ. Lacuna sic fere expleri poterit: ...κατέστη, δι' ἣν καὶ τῶν ἄλλων ἐμνημονεύσαμεν. Ταύτης οἱ τρόφιμοι κτέ.

l. 8—11: θανάτων τε ἰδέας ὑπομένειν παρηλλαγμένας ἐν ὀλίγῳ τίθενται καὶ συγγενῶν τιμωρίας καὶ φίλων, ὑπὲρ τοῦ μηδένα ἄνθρωπον προσαγορεύειν δεσπότην. Vet. interp.: *mortis etenim* (ed. 1499 *autem.* Lege *etiam* vel *item*) *multas et varias species sustinere pro nihilo pendunt,* (adde *et*) *vel cognatorum supplicia, vel amicorum amissiones omnino contemnunt.* Apparet l. 10 post συγγενῶν addendum esse τε, et post φίλων aliquid intercidisse. Scripsit fortasse IOSEPHUS: καὶ φίλων ἀποστερήσεις παντελῶς ὑπερφρονοῦσιν, vel simile.

l. 15—17: Legendum arbitor: τοὐναντίον δὲ μὴ ἐλασσόνως τοῦ ἐκείνων καταφρονήματος τὸ δεχόμενον (pro δεχομένου) τὴν ταλαιπωρίαν τῆς ἀλγηδόνος ὁ λόγος ἀφηγῆται. Ordo constructionis hic est: τοὐναντίον δὲ (δέδοικα) μὴ ὁ λόγος ἐλασσόνως τοῦ ἐκείνων καταφρονήματος ἀφηγῆται τὸ δεχόμενον τὴν ταλαιπωρίαν τῆς ἀλγηδόνος. Verbum ἀφηγεῖσθαι exponendi significatione positum accusativum habet, cf. v. c. *De Bello I.* I. p. 17 l. 1.

Quae proxime sequuntur misere corrupta sunt ac mutila.

l. 28—30: καὶ Ἡρώδης, Σέπφωριν τειχίσας, πρόσχημα τοῦ Γαλιλαίου παντὸς ἀνῆκεν αὐτὴν αὐτοκράτορι. L. 28 vereor, ut recte post Ἡρώδης desit μέν. Deinde l. 29, 30 non debuit DINDORFIUS ERNESTII coniecturam ἀνῆκεν αὐτὴν αὐτοκράτορι pro ἦγεν αὐτὴν αὐτοκρατορίδα recipere. Nam ἀνιέναι πόλιν, si quid video,

non potest simpliciter significare *urbem consecrare* (ἀνατιθέναι THUC. I. 13 fin.), sed *ob aliquam religionem prohibere*, *ne urbs diruta restituatur.* Quod ab hoc loco prorsus alienum est. Mihi aqua haeret. Notatu tamen dignum arbitror, alteram lectionem antiquitus circumlatam esse hanc: ἠγόρευσεν αὐτὴν Αὐτοκρατορίδα. Nam *Lugd.* in margine pro ἦγεν habet ἠγόρευσεν, et Vet. interp. vertit: *quam Autocratorida appellat.*

l. 45: Vulgata: δι' ὃ καὶ πάντας τοῦ ἱεροῦ εἴρξαντο, non est nisi coniectura HUDSONI, quam nullo modo ferri posse, vel illud εἴρξαντο, quod verbum nihili est, satis arguit. Mss. et edd. habent: καὶ διὰ παντὸς τοῦ ἱεροῦ ἤρξαντο. Vet. interp. *per* [*templi*] *cunctas porticus et per totum fanum ossa iaciunt mortuorum. Et ex illo cepit in templo custodia maior a sacerdotibus adhiberi.* Vocabulum *templi* non dubito, quin insititium sit. Corruptum puto e *templum*, quod in margine adscripserat nescio quis, cui *fanum* in proxime sequentibus hoc loco, neque id iniuria, minus idoneum videretur. In reliquis interpres locum, aut non satis intellexisse, aut in suis iam codicibus corruptum reperisse, ideoque sententiam eius utcunque expressisse existimandus est. *Graeca* sic ediderim: ... διάρριψιν ἀνθρωπείων ὀστῶν ἐν (πάσαις) ταῖς στοαῖς ποιοῦνται, καὶ διὰ παντὸς τοῦ ἱεροῦ. (Κἀξ ἐκείνου) *** ἤρξαντο κτέ. Quibus autem verbis lacuna supplenda sit, nemo facile dixerit. Illud constat, longe aliud h. l. dixisse IOSEPHUM, atque vulgo putant, cf. WINERI *Realw.* II. p. 317 not. 3. Nimirum narravit, quid ex eo tempore facere instituissent *Iudaei*, quo providerent, ne quid tale rursus accideret.

l. 45: μὴ πρότερον ἐπὶ τοιούτοις νομίζοντες. Conf. p. 660, l. 11. p. 669 l. 13. p. 698 l. 47 παύσασθαι τοῦ ἐπὶ τοιούτοις προθυμουμένου. p. 718 l. 19 αὐτῆς τὸ ἐπὶ τοιούτοις ψηφισάμενον.

p. 696 l. 4: ἑπτὰ δὲ καὶ πεντήκοντα τῆς ἀρχῆς ἔτη, πρὸς οἷς μῆνες ἕξ, ἡμέραιν δυοῖν πλείονες κτέ. Post ἑπτὰ δέ excidit ἔχων. Sequitur, ut l. 5 μῆνας et πλείονας scribatur.

l. 31: καὶ ὅσοι μὲν ... τινὲς δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει. Post ἐν τέλει desidero ἑκουσίως, vel simile. Quae proxime l. 33, 34 sequuntur graviter corrupta sunt.

l. 36: ἀνάγκασμα τοῦ μὴ ἀπολείψειν τὴν πόλιν ἐπιτιθεὶς κατασκευαῖς τε οἰκήσεων τελείαις τῆς αὐτοῦ καὶ γῆς ἀποδόσει κτέ. Pro τελείαις τῆς αὐτοῦ legendum: τέλεσι τοῖς αὐτοῦ. Cf. p. 659

l. 4, 5 *τέλεσι — τοῖς ἐκείνης*. Ceterum vide VALCK. *Diatr.* p. 202 C.

l. 32: *μακροὺς δὲ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας εἶναι τοὺς οἰκήτορας κτέ.* Lex *Num.* XIX: 16 praecipiebat, ut qui sepulcrum attigisset in septem dies impurus esset. Num igitur convenit, qui super sepulcra habitarent, eos itidem per septem tantum dies, ac non in perpetuum, impuros fuisse? Ne illud quidem intelligo, quomodo tam leve incommodum *Iudaeos* deterrere potuerit, quominus *Tiberiadem* migrare vellent. Quid plura? Verba *ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας* insititia videntur esse. L. 40 recte DINDORFIUS e *Lugd.* pro *εἰσαγορεύει* rescripsit *ὡς ἀγορεύει.*

l. 51: *γαμετήν τε τὴν ἄνθρωπον ἀποφαίνεται καὶ τιμίαν. Ἥ γε ἐπὶ πᾶσιν οἷς εἴποι πιθανὴ τῷ βασιλεῖ γεγονυῖα, καὶ σπεύδουσα κτέ.* *Lugd.* habet: *γ. τ. τ. ἄ. ἀ. καὶ τιμίαν ἦγεν ἐπὶ πᾶσιν οἷς εἴποι πιθανῇ τῷ βασιλεῖ γεγονυίᾳ, καὶ σπεύδουσα.* Unde ERNESTIUS legendum coniecit: *καὶ τιμίαν ἦγεν. Ἡ δὲ ἐπὶ πᾶσιν οἷς εἴποι πιθανὴ τῷ βασιλεῖ γεγονυῖα, καὶ σπεύδουσα κτέ.* Quam coniecturam recepit DINDORFIUS Equidem sic potius locum constituerim: *γ. τ. τ. ἄ. ἀ. καὶ τιμίαν ἦγεν, ἐπὶ πᾶσιν οἷς εἴποι πιθανὴν τῷ βασιλεῖ γεγονυῖαν. Καὶ σπεύδουσα κτέ.* Ne quis autem pro *τῷ βασιλεῖ* vel *ἐκείνῳ* requirat, vel *αὐτῷ*, optimum quemque scriptorem nonnunquam ipsa nomina ponere, ubi pronominibus uti potuisset, saepe iam viri docti monuerunt. IOSEPHI cf. p. 656 l. 30 *συνῴκισε (ὁ βασιλεὺς) τὴν μὲν Ἀντιπάτρῳ τοῦ βασιλέως ἀδελφῆς παιδὶ ὄντι.* Item p. 661 l. 19—21. In *καὶ σπεύδουσα* notanda est subiecti mutatio, qua nihil apud IOSEPHUM frequentius.

l. 54: *καὶ σπεύδουσα τῷ αὐτῆς παιδὶ γενέσθαι τὴν Πάρθων ἡγεμονίαν, ἑώρα μὴ ἄλλως γενησομένην μὴ ἀποσκευῆς αὐτῇ μηχανηθείσης τῶν γνησίων τοῦ Φραάτου παίδων.* Quod *μή* ante *ἄλλως* in ed. *Haverc.* desideratur, non est nisi typographi error. Habent voculam edd. antiquae. Ceterum Vet. int. hunc locum ita videtur legisse: *Καὶ σπεύδουσα — ἡγεμονίαν, ὃ ἑώρα μὴ ἄλλως γενησόμενον, μὴ — παίδων, πείθει αὐτὸν κτέ.* Vertit enim: *Itaque festinans, ut* Parthorum *principatus filio suo contingeret, quod videbat aliter fieri non posse, nisi exinde legitimos filios aliquibus argumentis excluderet, persuadet imperatori, ut* cet. Vocabulum *imperatori* perspicuitatis causa de suo videtur adiecisse interpres.

p. 697 l. 3: *οὐ γὰρ ἀντειπεῖν εὔπορον Φραάτην τοῖς Θερμούσης ἐπιτάγμασιν κτέ.* Lege: *Φραάτῃ*. Et sic Vet. int.

l. 9—11: In edd. antiquis legebatur: *οὐδὲν ἧσσον, ὡς τῆς πατροκτονίας τὸ μύσος, τῆς μητρὸς ἔρωτα* (pro *ἔρωτος*) *τιθεμένων τῶν ὑπηκόων.* HUDSONUS e *Busb.* pro *ἧσσον, ὡς* edidit *ἧσσον*, quod ita demum poterit probari, si demonstretur, unde illud *ὡς* natum sit. Idem HUDSONUS e *Busb.* et *Vat.* pro *ἔρωτα* scripsit *ἔρωτος*. *Lugd.* habet: *μύσος τοῦ μητρὸς ἔρωτα.* Quae omnia pravae correctiones videntur esse. Legendum *οὐδὲν ἡσσόνως τῆς πατροκτονίας μύσος τὸν τῆς μητρὸς ἔρωτα τιθεμένων τῶν ὑπηκόων.* Adverbii forma *ἡσσόνως* nihil frequentius apud IOSEPHUM. *Τὸ* ante *μύσος* eo confidentius delevi, quod in *Lugd.* desideratur. De locutione *τίθεσθαί τι μύσος* cf. VALCK. *Diatr.* p. 8, 9.

l. 14—18: ERNESTIUS, quem secutus est DINDORFIUS, post *Ἀρσακιδῶν* aliquid excidisse suspicatur, cuius haec fuerit sententia: *esse deberent.* Equidem malim subaudire *εἰσίν* i. e. *esse solent*, mutata loci interpunctione hoc modo: *ὡς ἀβασιλεύτοις μὲν ἀμήχανον πολιτεύεσθαι* ([(pro ,] *οἱ δὲ βασιλεύοντες ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἀρσακιδῶν·* [· pro(] *οὐ γὰρ ἑτέροις ἄρχειν νόμιμον*) *ἀπέχρη δὲ πολλάκις — γενέσεων*, [, pro ,)] *Ὀρώδην ἐκάλουν κτέ.* Vide infra ad l. 49.

l. 18—22: Edd. antiquae: *Ὀρώδην ἐκάλουν πρεσβεύσαντες, ἦν δὲ καὶ* (pro *ὄντα*) *ἄλλως μὲν ἐπίφθονος* (pro *ἐπίφθονον*) *παρὰ τῷ πλήθει καὶ ὑπαίτιος* (pro *ὑπαίτιον*) *καθ' ὑπερβολὰς ὠμότητος. πάνυ γὰρ ἦν σκαιὸς καὶ συνδιάθετος* (pro *δυσδιάθετος*) *εἰς ὀργήν, ἕνα δὲ τῶν ἐκ τοῦ γένους.* Pro *ἐπίφθονος* et *ὑπαίτιος* HUDSONUS e *Busb.*, *Lugd.* et *Hen.* restituit *ἐπίφθονον* et *ὑπαίτιον*. Sine dubio recte; id quod verba l. 21 *ἕνα δὲ τῶν ἐκ τοῦ γένους* manifesto demonstrant. Multo difficilior est quaestio, quomodo *ἦν δὲ καὶ ἄλλως* sit corrigendum. Atque HUDSONUS quidem edidit: *ἦν δ' ἂν ἄλλως*, DINDORFIUS *ὄντα ἄλλως*. Ipse olim conieci: *τηνάλλως*. Aliud alio perversius. Depravata veteris scripturae vestigia veriorem loci restituendi rationem demonstrant, nempe hae:

Lugd. habet *εἰςδὰν* i. e. *πρεσβεύσαντες εἰς . . δ . . . ἀν . . . ἄλλως.*
Hen. habet *ἦνδ' ἂν* i. e. *πρεσβεύσαντες . . . ηνδ . . . ἀν . . . ἄλλως.*

Edendum igitur: *Ὀρώδην ἐκάλουν πρεσβεύσαντες εἰς **, ἄνδρα ἄλλως μὲν ἐπίφθονον παρὰ τῷ πλήθει καὶ ὑπαίτιον κτέ.* Ipsa verba, quae inter *εἰς* et *ἄνδρα* interciderunt, e tam parvis re-

liquiis (ηνδ) haud facile quis assequatur. At eorum sententia quae fuerit, obscurum non est. Nimirum locum, ubi tum commoraretur ORODES, fortasse etiam conditionem, qua uteretur, indicaverat IOSEPHUS.

Ceterum l. 21 pro συνδιάθετος e *Lugd.* recipiendum esse δυσδιάθετος recte viderunt ERNESTIUS, RICHTERUS et DINDORFIUS. Item recte DINDORFIUS l. 22 Ἀρσακιδῶν, quod post γένους ex *Busb.* inseruerat HUDSONUS, delevit.

l. 28: ἣν αὐτῷ δύο μέγισται τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἡγεμονίαι προσέφερον κτέ. Nonne leg.: δύο αἱ μέγισται?

l. 30—38: Locus pessime habitus a librariis, quem nemo facile restituerit. Tantum constat l. 34 voculam ἂν delendam esse.

l. 39: ὑπαντιάζει δὲ αὐτῷ Βονώνης. Pro αὐτόν e *Lugd.* αὐτῷ recepit DINDORFIUS. Mihi utrum praeferendum sit, non liquet. Nam ὑπαντιάζειν non solum cum dativo, sed etiam cum accusativo construitur, vide v. c. p. 730 l. 11. Neque vero codicis *Lugd.* tanta videtur esse auctoritas, qua reliqui libri praeponderentur.

l. 41: Pro παραταξάμενος ἡττηθεὶς φεύγει. *Vat.* et *Lugd.* habent: παραταξάμενος νικᾷ καὶ φεύγει. Unde HUDSONUS legendum coniecit: παραταξάμενος νικᾶται καὶ φεύγει. Quam coniecturam nollem recepisset DINDORFIUS. An cuiquam verosimile videri potest, vulgatum ἡττηθείς temere a librariis inculcatum esse? cum praesertim Vet. int. (cuius verba sunt: ARTABANUS *autem victus confugit*) vocabulum agnoscat. Lege et distingue: Ὑπαντιάζει δὲ αὐτὸν Βονώνης, καὶ τὸ μὲν πρῶτον, συμφρονήσαντος αὐτῷ τοῦ πλήθους τῶν Πάρθων, παραταξάμενος νικᾷ. Ἡττηθεὶς δὲ φεύγει π. τ. ὅ. τ. Μηδίας Ἀρτάβανος, καὶ μετ' οὐ πολὺ κτέ.

l. 42: .... Ἀρτάβανος· μετ' οὐ πολὺ δὲ συναγαγὼν πολλὴν στρατιὰν συμβάλλει τε Βονώνει καὶ νικᾷ κτέ. Vulgatum καὶ μετ' οὐ πολύ confirmat Vet. int. Vertit enim: *et non post multum tempus.* Lectionem codicis *Lugd.*, quam recepit DINDORFIUS: μετ' οὐ πολὺ δέ, eidem debetur, qui in superioribus, cum verba ἡττηθεὶς δέ in libro, quo utebatur, evanuissent, νικᾷ καὶ φεύγει correxerat.

l. 44: Vet. int.: *cum* BONONE *confligit. Et victus* BONONES cet.

Unde sic *Graeca* correxerim: *συμβάλλει τε Βονώνῃ καὶ νικᾷ. Καὶ ἡττηθεὶς Βονώνης κτέ.*

l. 45: *Ἀρτάβανος δὲ πολὺν τῇ τροπῇ φόνον ἐργασάμενος ὑπ' ἐκπλήξεως τῶν βαρβάρων πρὸς Κτησιφῶντα μετὰ τοῦ πλήθους ἀναχωρεῖ.* Vulgatum *ὑπὲρ ἐκπλήξεως* servandum, neque cum Ernestio et Dindorfio in *ὑπ' ἐκπλήξεως* mutandum censeo. Hoc dicit Iosephus: *ut metum barbaris incuteret.*

l. 47: Pro *μετὰ τοῦ πλήθους* lege: *μετὰ μεγάλου τοῦ πλήθους.* Vet. int. *cum magna multitudine.*

l. 49 sepq. Interpunctio mutanda est hunc in modum: *Καὶ κατ' ἀρχὰς — ἐπρέσβευεν· ὡς δὲ αὐτῷ Τιβέριος μὲν ἀπεῖπε πρός τε τὴν ἀνανδρίαν καὶ τοῦ Πάρθου τὰς ἀπειλὰς (ἀναπρεσβεύει γὰρ δὴ πόλεμον ἀνατεινόμενος)* , [), pro ,] *μηχανὴ δὲ ἦν ἑτέρα βασιλείας οὐδεμία* ([(pro ·] *καὶ γὰρ οἱ περὶ Νιφάτην δυνατοὶ τῶν Ἀρμενίων Ἀρταβάνῳ προστίθενται), παραδίδωσιν αὐτὸν κτέ.* Est hic eadem structurae ratio, quae supra l. 14—18, ubi vide quae notavimus.

p. 698 l. 17—19: *Πιλᾶτος δὲ — στρατιὰν — μεθυδρίσας χειμαδιοῦσαν ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐπὶ καταλύσει τῶν νομίμων τῶν Ἰουδαϊκῶν, ἐφρόνησε προτομὰς Καίσαρος, αἳ ταῖς σημαίαις προσῆσαν, εἰσάγειν εἰς τὴν πόλιν.* Pro *νόμων* non sine causa Dindorfius e *Lugd.* reposuit *νομίμων.* Idem l. 18 pro *εἰσέφρησε*, quae non est nisi coniectura Hudsoni et ea quidem falsissima, e *Reg. Lugd.* et *Busb.* recipit *ἐφρόνησε.* Quod autem l. 19 ex uno *Lugd.* pro *εἰσαγόμενος* rescripsit *εἰσάγειν*, in eo vereor, ne ratio eum fefellerit. Retento *εἰσαγόμενος* distinguendum est: *Πιλᾶτος δὲ, — ἐπὶ καταλύσει τῶν νομίμων τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐφρόνησε, προτομὰς Καίσαρος, —, εἰσαγόμενος εἰς τὴν πόλιν.* Dictionem: *Πιλᾶτος ἐπὶ καταλύσει τῶν ν. τ. Ἰ. ἐφρόνησε* satis et illustrant et confirmant loci p. 678 l. 2. p. 683 l. 41, 42. p. 706 l. 41. p. 721 l. 28 et p. 748 l. 36 *Καῖσαρ φρονήσας ἐπὶ καταλύσει τῆς δημοκρατίας.* Vocabulum *εἰσαγόμενος* acceperim *inferendas curans.*

p. 699 l. 26: In antiquis edd. et in plerisque codd. legitur *Παυλῖνα ἦν τῶν ἐπὶ Ῥώμης προγόνων τε ἀξιώματι τὸν* (pro *τῷ τε*) *καθ' ἑαυτὴν ἐπιτηδεύοντι κόσμον* (pro *ἐπιτηδεύματι κόσμου*) *ἀρετῆς ἐπὶ μέγα προϊοῦσα τῷ ὀνόματι. Busb.* habet: *Π. ἦ. τ. ἐ. Ῥ. προγόνων τε ἀξιώματί τῷ τε καθ' ἑαυτὴν ἐπιτηδεύματι ἀρετῆς εἰς μέγα προϊοῦσα· δύναμίς τε κτέ.* Ex his vulgatam effinxit Hudsonus, quam non esse veram non attinet

pluribus ostendere. Legendum: Παυλῖνα ἦν τ. ἐ. 'Ρ. προγόνων τε ἀξιώματι τῷ τε καθ' ἑαυτὴν ἐπιτηδεύοντι κόσμον ἀρετῆς, ἐπὶ μέγα προϊοῦσα τῷ ὀνόματι· δύναμίς τε κτέ. Duplex illud τε satis tuentur loci p. 661 l. 50, 52. p. 676 l. 51. p. 699 l. 46. Τὸ καθ' ἑαυτὴν ἐπιτηδεῦον κόσμον ἀρετῆς dictum est, ut p. 713 l. 38 τὸ καθ' ἡμᾶς διαφευξόμενον δυστυχίαν. Praeterea vide quae in *Emend. Fl. spec.* p. 128 sqq. collegimus.

p. 699 l. 29: καὶ γεγονυῖα τὴν ὄψιν εὐπρεπὴς καὶ τῆς ὥρας, ἐν ᾗ μάλιστα ἀγάλλονται αἱ γυναῖκες, εἰς τὸ σωφρονεῖν ἀνέκειτο ἡ ἐπιτήδευσις τοῦ βίου. Constructionem non constare, nemo non videt. Corrige: καὶ γεγονυίᾳ τὴν ὄψιν εὐπρεπεῖ καὶ τῆς ὥρας κτέ.

l. 33—38: ἐγεγάμητο δὲ Σατουρνίνῳ τῷ εἰς τὰ πάντα ἀντισουμένῳ τῶν περὶ αὐτὴν ἀξιολόγων. Ταύτης ἐρᾷ Δέκιος Μοῦνδος, τῶν τότε ἱππέων ἐν ἀξιώματι μεγάλῳ· καὶ μείζονος γὰρ οὔσης ἢ ὥστε ἁλῶναι δώροις, διὰ τὸ καὶ πεμφθέντων εἰς πλῆθος περιιδεῖν, ἐξῆπτο μᾶλλον, ὥστε καὶ εἴκοσι μυριάδας δραχμῶν 'Αττικῶν αὐτῇ δώσειν ὑπισχνεῖται εὐνῆς μιᾶς. Locus conclamatus, quem intactum reliquisse satius fuerit. Tantum notandum est, verba l. 35 καὶ μείζονος γὰρ οὔσης ἢ ὥστε ἁλῶναι δώροις non esse, nisi coniecturam HUDSONI. In edd. legebatur: καὶ μείζων γὰρ ἦν ἢ ὥστε ἁλῶναι. Mss. alii aliud.

l. 41: θάνατον ἐπιτιμᾶν αὐτῷ καλῶς ἔχειν ἐνόμιζεν ἐπὶ Παυλίνῃ κακοῦ τοῦ κατειληφότος. Verba ἐπὶ Παυλίνῃ manifesto corrupta sunt. Legendum: ἐπὶ παύλῃ κακοῦ τοῦ κατειληφότος. Infra p. 710 l. 43 dixit scriptor: εἰς τὴν διαφυγὴν κακοῦ τοῦ κατειληφότος.

l. 43: ἦν δὲ Ἴδη πατρῴος ἀπελευθέρα τῷ Μούνδῳ κτέ. Cod. *Reg.* habet: καὶ ἦν γὰρ ὄνομα ἤδη πατρῷον quae scriptura, quamvis corruptissima, tamen manifesto demonstrat, ne vulgatam quidem recte se habere. Suspicor IOSEPHUM scripsisse: Καὶ ἦν γὰρ Ἴδη πατρῷος κτέ. Cf. p. 719 l. 28. p. 725 l. 30. p. 735 l. 54. p. 747 l. 17.

p. 700 l. 8: οἱ δ' ἐπὶ πλήθει τοῦ χρυσίου παραχθέντες ὑπισχνοῦντο. Neque ἐπὶ πλήθει, quod e *Busb.* recepit HUDSONUS, neque ἐπὶ πληγῇ, quod in reliquis subsidiis exstat, recte se habet. Quomodo corrigendum sit, viderint alii. Vet. int.: *Illi autem pecuniarum cupidine capti.*

l. 11: DINDORFIUS voculam τε suspectam habuit. Malim inter-

punctionem mutare hoc modo: κατὰ μόνας τε διὰ λόγων ἐλθεῖν ἠξίου, (, pro .) καὶ συγχωρηθὲν πεμπτὸς ἔλεγεν ἥκειν κτέ. Saepisma Iosephus voculas τε — καί haud satis eleganter usurpat.

l. 15: καὶ ταῖς τε φίλαις ἐνεκαλλωπίζετο τῇ ἐπὶ τούτοις ἀξιώσει τοῦ Ἀνούβιδος κτέ. E *Busb.* receperim: τῇ ἐπὶ τοιούτοις ἀξιώσει. Cf. p. 698 l. 47. p. 718 l. 19 cet.

l. 19, 20: Δειπνήσασα non habet verbum finitum. Deinde ἔνδον ἐν τῷ ναῷ καὶ τὰ λύχνα ἐκποδὼν ἦν nemo explicuerit. Corrige: ... καὶ δειπνήσασα, ὡς ὕπνου καιρὸς ἦν, κλεισθεισῶν τῶν θυρῶν ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ἔνδον ἐν τῷ ναῷ (κατακλίνεται addatur) καὶ τὰ λύχνα ἐκποδὼν ἦν· καὶ ὁ Μοῦνδος κτέ. De triplici illo καί cf. Platon. *Symp.* p. 220 C., et quae ibi congessit Stallbaumius.

l. 22: Recte Hudsonus ante ᾔδεσαν inseruit οὐκ, sed ἡ Παυλῖνα e *Busb.* recipiendum non fuit. Neque vero quod in reliquis subsidiis exstat Παυλῖνα rectius se habet. Utrumque ut glossema repudiandum censeo. Locus hoc modo distinguendus est: ... πρὸς αὐτήν (. pro ,). Παννύχιόν τε αὐτῷ διεκονήσατο (del. ;) ὑπειληφυῖα θεὸν εἶναι, (, pro .) καί, (pro καὶ ἀ.) ἀπελθόντος πρότερον ἢ κίνησιν ἄρξασθαι τῶν ἱερέων, οἳ τὴν ἐπιβουλὴν οὐκ ᾔδεσαν, (seq. ἡ Παυλῖνα) πρωῒ ὡς τὸν ἄνδρα ἐλθοῦσα (del. ,) τὴν ἐπιφάνειαν ἐκδιηγεῖται τοῦ Ἀνούβιδος.

l. 30—38: Dindorfius l. 36 pro vulgato ὕβρει διεχρῶ e *Lugd.* recepit ὑβρίζειν ἐπειρῶ. Locum adeo corruptum esse, ut sine melioribus libris corrigi nequeat, Vet int., qui tamen et ipse laborat, satis perspicue demonstrat.

l. 45: Vet. int.: *et ipsos quidem cum* Ida, *quae causa totius iniquitatis exstiterat, adegit in cruces.* Vide igitur, an legendum sit: ... Ἴδην (παντὸς τοῦ addatur) ὀλέθρου γενομένην αἰτίαν.

p. 702 l. 10: Haec prava laborant interpunctione. Distinguendum: ... ἐν ταύτῃ τὰ πολλὰ τὴν δίαιταν εἶχε (pro εἶχε καί), καὶ τὴν στολὴν (φύλαξ γὰρ ἦν αὐτῆς [, pro ,)], διὰ τὸ καὶ μόνῳ συγκεχωρῆσθαι τοῦ ἐνδύεσθαι τὴν ἐξουσίαν) [pro ἐξουσίαν ,], ταύτῃ εἶχεν ἀποκειμένην.

l. 14: καὶ οἵ τε υἱεῖς αὐτοῦ ταῦτα πράσσειν ἐπιτήδευον καὶ τέκνα ἐκείνων. Legam: τέκνα τὰ ἐκείνων. Cf. p. 655 l. 34 et alibi.

l. 38—43: H. l. primum interpunctio mutanda est, et quidem hoc modo: ... βασιλέα· (· pro .) ἐφόβει γὰρ αὐτὸν ἐχθρὸς ὤν,

καὶ Ἀρμενίαν παρεσπασμένος, μὴ ἐπὶ πλέον κακουργῇ· πιστεύειν δὲ κτέ. Deinde vide, ne legendum sit *ἐχθρὸν ὄντα* et *παρεσπασμένον.*

l. 43—46: *Ταῦτα δὲ γράφων* Τιβέριος *πρὸς τὸν Οὐϊτέλλιον μεγάλων δόσεσι χρημάτων πείθει, καὶ τὸν Ἰβήρων καὶ τὸν Ἀλβανῶν βασιλέα πολεμεῖν Ἀρταβάνῳ μηδὲν ἐνδοιάσαι. Μεγάλων* pro *μεγάλαις* cur ex uno *Busb.* reciperetur, profecto causa satis idonea non fuit. Sed praeterea non dubito, quin l. 43 pro *γράφων* scribendum sit *γράφει*, et l. 44 post *Οὐϊτέλλιον* lacunae signa ponenda, h. m.: *Ταῦτα δὲ γράφει* Τιβέριος *πρὸς Οὐϊτέλλιον* *** *μεγάλαις κτέ.* Statim post *Οὐϊτέλλιον* excidisse puto *διὰ τοιαύτην αἰτίαν*, vel simile. Reliquorum, quae perierunt, haec fuit sententia: ARTABANUS, *suis finibus non contentus*, Armeniam *occupaverat. Itaque* TIBERIUS *persuadet regibus* Iberorum cet. Vide totius loci contextum, inprimis autem p. 703 l. 13.

L. 46 pro *μηδὲν ἐνδοιάσαι* correxerim *μηδὲν ἐνδοιάσαντα*, quam loquendi formulam non ignorasse IOSEPHUM, docet locus p. 693 l. 13 et p. 709 l. 18.

l. 52—54: *καὶ τοῦ βασιλέως ὁ υἱὸς ἐκ τούτων τῶν μαχῶν ἔπεσε μετὰ πολλῶν στρατοῦ μυριάδων.* Locus corruptissimus. Primum quid est l. 52, 53 *ἐκ τούτων τῶν μαχῶν ἔπεσε?* Nemo veterum sic locutus est. Ecce autem in *Lugd.* legitur: *ἐν τουτωνὶ τῶν μαχῶν.* In quo IOSEPHI scripturam latere, statim indicabo, si prius veteris int. verba apposuero. Sunt autem haec: *filius etiam ipsius imperatoris in ea pugna perimitur cum exercitu numeroso. Nam multae myriades ibi defecere* Parthorum *ipsumque* ARTABANUM cet. Ex his apparet, temere viros doctos lectionem codd. *Vat. Lugd. Hen.* *μετὰ πολλοῦ στρατοῦ* neglexisse, tum ante et post *μυριάδων* quaedam excidisse. Edendum *καὶ τοῦ βασιλέως ὁ υἱὸς ἐν τούτων τινὶ τῶν μαχῶν ἔπεσε μετὰ πολλοῦ στρατοῦ* * *μυριάδων* ** *καὶ αὐτοῦ κτέ.* Lacunae sententiam hac coniectura facile perspectum iri confido... *μετὰ πολλοῦ στρατοῦ*, [*πολλῶν ἐκεῖ*] *μυριάδων* [*τῶν Παρθυαίων ἀφεστηκότων*]. *Καί.* Hinc simul intelligitur, quinam sint *οἱ προαφεστηκότες* illi, quorum p. 703 l. 8, 9 fit mentio.

l. 54: *Καὶ αὐτοῦ τὸν πατέρα Ἀρτάβανον.* Non est negligendum, Vet. int. pro *καὶ αὐτοῦ τὸν πατέρα Ἀ.* manifesto legisse: *Καὶ αὐτὸν τὸν Ἀρτάβανον.*

l. 54 et p. 703 l. 1: *πομπῇ χρημάτων, ... γενομένῃ.* Libenter legerim: *πόμπης — γενομένης.*

l. 3: *αἰσθόμενος δὲ τὴν ἐπιβουλήν.* Retinuerim *αἰσθανόμενος.*

l. 7: *καὶ τόδε ἤτοι ἐφθαρμένον.* Pro *ἤδη* DINDORFIUS e *Lugd.* recepit *ἤτοι.* Quid, si legatur *ἤτοι ἤδη διεφθαρμένον?*

l. 8: *καὶ ὁπόσον αὐτῷ καθαρῶς συνειστήκει.* Pro *αὐτῷ* legerim *αὐτοῦ.*

l. 9: *ἐπὶ τῶν ἄνω σατραπειῶν ἔσωζεν αὐτόν.* Etsi nihil his verbis inest, quod vitii suspicionem moveat, tamen Vet. int. docet, ea mutila esse. Vertit enim: *cum paucis fidelibus ad superiores satrapias abcessit, atqne ita se insidiantium dolis eripuit.*

l. 13: *ταῦτα ἀκούσας ὁ Τιβέριος.* Lege: *Ταῦτα δὴ ἀκούσας ὁ Τ.* Vet. int.: *Haec igitur* TIBERIUS *audiens.* Redit scriptor unde p. 702 l. 43, quem locum supra tractavimus, digressus est.

l. 15: *ἀσμένως ἐδέχετο τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον.* Cod. *Reg.* *ἄσμενος.* Deinde vulgo e *Busb.* editur *περὶ αὑτοῦ*, i. e. *de eo*, sive *ea de re.* Male igitur DINDORFIUS *περὶ αὐτοῦ* scripsit. Quamquam haud scio an lectio reliquorum codd. et edd. ant. *περὶ αὐτῶν*, i. e. *iis de rebus* retinenda fuerit.

l. 25: *ὃς διὰ τὸ μέγεθος Γίγας ἐκαλεῖτο.* *Ὃς διὰ τό.* Sic vulgo e *Busb.* et Vet. int. Reliqua subsidia: *διὰ μέντοι τό*, quod fortasse festinantius repudiavit HUDSONUS.

p. 704 l. 12: *θυγάτηρ δὲ ἦν Ἀριστοβούλου καὶ οὗτος ἀδελφὸς αὐτῶν.* Verba *καὶ οὗτος ἀδελφὸς αὐτῶν* non agnoscit Vet. int. Non dubito, quin glossatori debeantur.

l. 31—33: *Ὁ δὲ ἀρχὴν ἔχθρας ταύτην ποιησάμενος, περί τε ὅρων ἐν τῇ γῇ τῇ Γαμαλιτίδι, καὶ δυνάμεως ἑκατέρῳ κτέ.* Fieri nequit, quin h. l. lacuna sit post *Γαμαλίτιδι.*

l. 45, 46: *καὶ μάλα δικαίως τιννυμένου κατὰ ποινὴν Ἰωάννου.* *Τιννυμένου* delendum censeo posito commate post *δικαίως.* Ad dictionem *κατὰ ποινήν* cf. p. 666 l. 53. p. 698 l. 2. p. 708 l. 35, 48 cet.

l. 48, 50: *καὶ τοὺς Ἰουδαίους κελεύοντα ἀρετὴν ἐπασκοῦντας καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους δικαιοσύνῃ καὶ πρὸς τὸν Θεὸν εὐσεβείᾳ χρωμένους, βαπτισμῷ συνιέναι οὕτω γὰρ καὶ τὴν βάπτισιν κτέ.* Scripturam *τοὺς Ἰουδαίους — ἐπασκοῦντας* et *χρωμένους* confirmat cod. *Reg.*

l. 49: Omnino pro τῇ πρὸς ἀλλήλους legendum: τὰ πρὸς ἀλλήλους. Cf. p. 657 l. 8: p. 664 l. 49. p. 723 l. 19, inprimis autem p. 737 l. 52 καὶ δι' αὐτὸ εὐνοίᾳ χρῆσθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους μὴ ἀπηλλαγμένοι. In proxime subsequentibus, utrum recte se habeat vulgata καὶ πρὸς τὸν Θεόν, an legendum sit τὰ πρὸς τὸν Θεόν, nondum mihi liquet.

l. 50: βαπτισμῷ συνιέναι. Hoc sanum esse, nemo facile obtinuerit. Quomodo corrigendum sit, viderint alii.

l. 50: Pro οὕτω γὰρ καί e Cod. *Reg.*, EUSEBIO et NICEPHORO omnino legendum: οὕτω γὰρ δὴ καί. Errat HUDSONUS hanc varietatem ad verba p. 705 l.; ἅτε δὴ καί referens. Hinc factum est, ut olim perperam illud ἅτε δὴ καί suspectum habuerim.

p. 705 l. 1, 2: ἅτε δὴ καὶ τῆς ψυχῆς δικαιοσύνῃ προεκκεκαθαρμένης. Καὶ τῶν ἄλλων συστρεφομένων κτέ. Illa τῶν ἄλλων συστρεφομένων iustam habere videntur offensionem. Quis non requirat καὶ τῶν πολλῶν συστρεφομένων? Iam Veteris int. verba sunt adscribenda. Ita manifesto apparebit, non solum graviter locum laborare, sed etiam quae sit corruptelae ratio. *Tum demum enim baptismum acceptabile fore, si non solum ad abluenda peccata sumatur, verum etiam ad castimoniam corporis, atque ad animae iustitiam purificationemque servetur, omniumque pariter virtutum veluti signaculum et custodia quaedam fidelis habeatur. Quae* (lege: *quare*) *cum ab eo praecepta huiusmodi docerentur, atque ad audiendum eum perplurima multitudo concurreret, veritus* HERODES cet. Alia sine dubio non satis intellexit; alia multo liberius, quam par erat, vertisse censendus est. Nihilominus, eum quaedam in suis exemplaribus legisse, quae nunc desiderantur, quis negaverit? Ac parum quidem abest, quin *Graeca* hac ratione edenda putem: ἅτε δὴ καὶ τῆς ψυχῆς δικαιοσύνῃ προεκκεκαθαρμένης **** τῶν πολλῶν συστρεφομένων κτέ. Prior lacunae pars fortasse sic poterit expleri: ... προεκκεκαθαρμένης καὶ πασῶν ὁμοῦ τῶν ἀρετῶν ὥσπερ σφραγῖδος γεγενημένης.

p. 704 l. 47 — p. 705 l. 2: Quae hic de IOANNE BAPTISTA tradit IOSEPHUS, eorum haec est summa:

1°. IUDAEI temporibus illis baptismo quodam uti consueverant, eumque ad peccata quaedam deprecanda utilem esse existimabant. Hanc eorum sive opinionem, sive doctrinam im-

probavit IOANNES. Ergo IOSEPHUS baptismum, qui dicitur, proselytarum non modo commemorasse, sed ne cognovisse quidem videtur.

2°. IOANNES populares admonuit, ut iustitiam inter se pietatemque erga Deum colerent, omnique ope in virtutis studium incumberent.

3°. Hoc qui fecissent, eos demum baptizandos esse.

4°. Huius autem baptismi utilitatem ad corporis sanctitatem quandam pertinere.

5°. Mentem enim non baptismo, sed illo iustitiae studio purificari, et tanquam expressam omnium virtutum imaginem fieri oportere.

p. 705 l. 5: *μὴ ἐπὶ ἀποστάσει τινὶ φέροι.* Cf. p. 710 l. 10. p. 755 l. 24.

l. 6—9: *πολὺ κρεῖττον ἡγεῖται, πρίν τι νεώτερον ἐξ αὐτοῦ γενέσθαι, προλαβὼν ἀναιρεῖν, ἢ μεταβολῆς γενομένης εἰς τὰ πράγματα ἐμπεσὼν μετανοεῖν.* Vulgatam ex EUSEBIO et NICEPHORO sumpsit HUDSONUS. Quamvis licet corruptam codd. lectionem revocandam censeo hanc: *προλαβὼν ἀνελεῖν, τοῦ μεταβολῆς γενομένης, μὴ εἰς τὰ πράγματα ἐμπεσὼν μετανοεῖν.* Pro *εἰς τὰ πράγματα* sine dubio e *Lugd.* corrigendum est *εἰς πράγματα.* A reliquis satius fuerit abstinuisse.

l. 11, 12: *Τοῖς δὲ Ἰουδαίοις δόξαν ἐπὶ τιμωρίᾳ τῇ ἐκείνου τὸν ὄλεθρον ἐπὶ τῷ στρατεύματι γενέσθαι.* Legendum: *τοῖς δὲ Ἰουδαίοις δόξαν (παρέσχεν), ἐπὶ τιμωρίᾳ τῇ ἐκείνου κτέ.* Cf. p. 808 l. 18. Similiter *Latini* dicunt *opinionem praebere*, cf. CAES. B. G. III. 17. 6 et 25. 1.

l. 12: Pro *ἐπὶ τῷ στρατεύματι* non solum *Busb.* et ZONARAS, sed etiam *Reg.* legit *τοῦ στρατοῦ*, quod praetulerim.

l. 13: In iisdem subsidiis exstat: *κακῶσαι Ἡρώδην*, quod non temere spernendum.

l. 26: *αὐτός τε μετὰ Ἡρώδου.* Lege: *αὐτὸς δὲ μετά.*

p. 709 l. 28, 29: *ἄκυρον αὐτὸν καθιστὰς τῆς ἐπὶ τῶν εἰσπραξομένων ἐξουσίας.* Sic vulgo. DINDORFIUS e *Lugd.* recepit: *τῆς ἐπὶ τῶν εἰσπραξαμένων ἐξουσίας.* Legendum: *τῆς ἐπὶ τῷ εἰσπραξαμένῳ ἐξουσίας.* Cf. p. 657 l. 34. p. 678 l. 39. p. 693 l. 4 cet.

l. 46: *Καὶ δή τις ἦν Θάλλος. Busb.* *Καὶ δή τις ἦν ἄλλος.* Unde HUDSONUS vulgatam effinxit: *καὶ δή τις ἦν Θάλλος.* Reli-

qua subsidia: καὶ γὰρ ἦν ἄλλος. Quocirca malim: καὶ ἦν γὰρ Θάλλος — ἀπελεύθερος· παρὰ κτέ. Vide ad p. 699 l. 43.

l. 54: λόγος περὶ τοῦ Τιβερίου γίνεται, καὶ τοῦ Ἀγρίππα κτέ. Post γίνεται puncto, aut certe colo distinguendum.

p. 710 l. 3: ἀξιωτέρῳ τὰ πάντα ὄντι. Τούτων ἀκροᾶται τῶν λόγων Εὔτυχος. Ante τούτων minor distinctio ponenda. Cf. p. 709 l. 29.

l. 13: μελλητὴς εἰ καί τις ἑτέρων βασιλέων ἢ τυράννων γενόμενος. Lege: εἰ καί τις ἕτερος βασιλέων.

l. 28: Εἰ μὲν οὖν ἐφεστήκασιν εἰς πλέον αὐταῖς, ἄδην τῶν κλοπῶν ἕξειν κτέ. Αὐταῖς de ERNESTII coniectura DINDORFIUS. Libri *Flaviani* αὐτούς, quod retinuerim hac interpunctione: Εἰ μὲν οὖν ἐφεστήκασιν εἰς πλέον, αὐτοὺς ἄδην τῶν κλοπῶν ἕξειν, i. e. *sponte iis satietatem fore.*

l. 36, 37: Παράδειγμά τε αὐτοῖς φησι τοῦτον τὸν λόγον. Fortasse legendum: Παράδειγμά τε αὐτοῖς, φασί, τοῦτον τὸν λόγον ἔλεγεν.

l. 43, 44: κακοῦ τοῦ ἐφεστηκότος· μειζόνως γὰρ ἂν ἀδικοίης με, εἶπεν, ταύτας ἀπαγαγών. In *Busb.* legitur: ... ἐφεστηκότος. Καὶ ὡς μειζόνως. Legendum: ... ἐφεστηκότος. Καὶ ὅς, μειζόνως γὰρ ἂν ἀδικοίης με, εἶπεν, ταύτας ἀπαγαγών.

l. 45: Ταῖς μέν γε ἤδη πληρωθείσαις τοῦ αἵματος οὐκ ἔσθ' ὁμοίως ἔπειξις ὄχλον μοι παρασχεῖν. *Busb.* οὐκ ἔθ' ὁμοίως. Lege οὐκέθ' ὁμοίως.

l. 48: καὶ ὀλέθρῳ ἂν παραδοῖεν. Ἂν post ὀλέθρῳ DINDORFIUS inseruit. Mihi in mentem venerat corrigere: κἂν ὀλέθρῳ παραδοῖεν.

p. 713 l. 28, 29: εὐδαίμονά τε ἂν ποιοῖο τὴν τελευτὴν, παισὶν οἳ εἶεν τὸν ὄλβον καταλιπόμενος. Verba οἳ εἶεν τὸν ὄλβον e *Busb.* arripuit HUDSONUS. Antea legebatur οἷς τὸν ὄλβον. Cod. *Lugd.* habet: εὐδαίμονά τε ἂν ποιοῖο τὴν τελευτὴν ἐσομένην παισὶν οἷς ἤσῃ τὸν βίον καταλιπόμενος. In *Vat.* pro οἷς ἤσῃ τὸν ὄλβον exstat οἷς ἔσῃ τὸν ὄλβον. Facile vincam, edendum esse: εὐδαίμων τε ἂν ποιοῖο τὴν τελευτὴν, * ἐσομένην, παισὶν οἷς * ἔσῃ τὸν ὄλβον καταλειπόμενος. Pro εὐδαίμων, quod in plerisque Mss. et in edd. antt. legitur, ERNESTIUS, RICHTERUS, DINDORFIUS e *Lugd.* receperunt εὐδαίμονα. Non assentior. Εὐδαίμων τε ἂν ποιοῖο τὴν τελευτὴν est: *felix decedes.* Ante ἐσομένην excidit ὀψέ ποτ', vel simile. Post οἷς desideratur γεγεννηκώς. Denique καταλιπόμε-

νος, quod ex uno *Lugd.* recepit Dindorfius, h. l. idoneam sententiam non efficere, satis apertum arbitror.

p. 714 l. 27: *διὰ τὸ ἴδιον τυχεῖν ἑκάστοις τὴν μετάστασιν αὐτοῦ ὑπειλῆφθαι.* Omnino pro *ἴδιον τυχεῖν* legendum: *ἰδίαν τύχην.*

l. 31: *αἱρετὸν ἀριθμοῦντες τὸ — τελευτᾶν.* Pro *αἱρετόν Vat. Lugd.* et *Hen. ἀρετήν.* Confirmat lectionem Vet. int. Vertit enim: *ita ut gloriam repularent.* Vocabulum *ἀρετή* Iosephus, quum alibi, tum p. 740 l. 38, eadem ratione posuit.

l. 36: *σημεῖόν τι προφαντὸν αὐτῷ δεῖξαι περὶ τοῦ τὴν ἡγεμονίαν διαδεξαμένου.* Lege: *διαδεξομένου.*

p. 715 l. 21: *Καὶ τότε ἐν χαλεποῖς ἦν.* Lege *καὶ τότε μὲν ἐν χαλεποῖς ἦν.*

l. 40: Hudsonus: *ἄλλως τε γινώσκειν.* Dindorfius de Coccеii coniectura: *ἄλλως τε καὶ γινώσκων*, quod hic non quadrat. Recte *Lugd. ἄλλως τε γινώσκων.*

l. 49: *τόν τε Τιβέριον μαντείαις αἱρεῖ ταῖς ἐκείνου καὐτός.* Malim *ἀναιρεῖ.* Tum distingue: ... *ἐκείνου, καὶ αὐτός.*

p. 716 l. 19: *ἔθει δρομαῖος τῷ Ἀγρίππᾳ εὐαγγελιούμενος.* Pro *ἔθει Reg.* et *Busb. ὠθεῖτο*, quod recte probavit Ernestius.

l. 24: *καὶ τῆς ἐπὶ τῶνδε εὐαγγελίας χάριτες κτέ.* Lege: *τῆς ἐπὶ τῷδε εὐαγγελίας.* Exempla vide passim.

p. 717 l. 2: *ἐκέλευσεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου μεταστήσειν εἰς τὴν οἰκίαν.* Lege *μεταστῆσαι.*

p. 718 l. 9: *διὰ τὸ μὴ ἐπ' οὐδαμινοῖς ἐν βελτίοσι γενέσθαι τὴν τήρησιν αὐτῶν.* Recte Dindorfius correxit *οὐδαμοῖς.* Sed quid est: *ἡ τήρησίς τινος γίνεται ἐν βελτίοσι?* Lege *δ. τ. μὴ ἐπ' οὐδαμοῖς ἂν βελτίοσι γενέσθαι τ. τ. α.*

p. 719 l. 6: *καὶ τῷ μὴ κοινωνεῖν νομίσας τῷ ἀνδρὶ τῆς συμφορᾶς.* Cocceius aut *τῷ* delendum, aut *νομίσαι* scribendum censet. Illud fecit Dindorfius. Mihi altera Coccеii ratio magis placet, sed praeterea post *ἀνδρί* quaedam excidisse suspicor. Scripserat, nisi fallor, Iosephus: *καὶ τῷ μὴ κοινωνεῖν νομίσαι τῷ ἀνδρὶ (τῆς ἐπιβουλῆς μηδὲ κοινωνεῖν αὐτῷ βουλόμενος) τῆς συμφορᾶς.*

l. 12: *οὐ δίκαιον ἐγκαταλιπεῖν ἐπὶ ταῖς τύχαις καθιστάμενον.* Male editores ex uno *Busb.* praetulerunt *ἐγκαταλιπεῖν ἐπί.* Reliquorum codd. et edd. antt. lectionem: *ἐγκαταλιπεῖν τὸ ἐπὶ*

ταῖς τύχαις καθιστάμενον, confirmat consuetudo *Flaviana*. Vide *Em. Fl. spec.* p. 133 seqq.

p. 720 l. 28—30: *οὐδ' ἂν αὐτοὶ παραβαίημεν τοῦ νόμου τὴν προαγόρευσιν, Θεοῦ πεισθέντες ἀρετῇ καὶ προγόνων πόνοις τῶν ἡμετέρων εἰς νῦν ἀπαράβατοι μεμενηκότες, κτἑ.* Pro *Θεοῦ πεισθέντες ἀρετῇ καὶ προγόνων πόνοις τῶν ἡμετέρων* DINDORFIUS e *Lugd.* recepit: *Θεῷ πεισθέντες κἀρετῇ καὶ πόνοις τῶν ἡμετέρων προγόνων.* Sed ne sic quidem locus intelligi potest. Num *Iudaeorum* maiores sua virtute et laboribus effecerant, ut ipsorum posteri non peccassent? Imo vero, ut lex inviolata mansisset. Fortasse legendum: *οὐδ' ἂν αὐτοὶ παραβαίημεν τοῦ νόμου τὴν προαγόρευσιν, (ὑπὸ) Θεοῦ τε τεθέντος, καὶ ἀρετῇ καὶ πόνοις τῶν ἡμετέρων προγόνων εἰς νῦν ἀπαραβάτου μεμενηκότος, κτἑ.*

l. 34: *ἐπὶ φυλακῇ τε πατρίων.* Lege *τῶν πατρίων.*

l. 37: *ἐπὶ τιμῇ τε τῇ ἐκείνου τὰ δεινὰ ὑποδεχομένων.* Lege *ἐπὶ τιμῇ γε τῇ ἐκείνου.*

p. 721 l. 5: *Οἱ δὲ, οὐδαμῶς πολεμήσομεν, ἔφασαν, τεθνηξόμεθα δὲ κτἑ.* Sic vulgo e ZONARA. IOSEPHI codd. aut *πολεμῆσαι μὲν*, aut *πολεμήσαιμεν.* Legendum: *οὐδαμῶς ἂν πολεμήσαιμεν.*

l. 40—47: *πολὺ κρεῖσσον ἡγεῖτο ἐπιστεῖλαι τῷ Γαΐῳ ** τὸ ἀνήκεστον αὐτοῦ, ὀργῇ φέροντος μὴ ἐκ τοῦ ὀξέος διηκονημένου αὐτοῦ ταῖς ἐπιστολαῖς· τάχα μὲν γὰρ καὶ πείσειν, καὶ τῇ τὸ πρῶτον μανίᾳ τῆς γνώμης ἐπιμένοντος, ἅψασθαι πολέμου τοῦ πρὸς αὐτούς· εἰ δ' ἄρα τι καὶ κατ' αὐτοῦ τρέποιτο τῆς ὀργῆς, καλῶς ἔχειν τοῖς ἀρετῆς μεταποιουμένοις ὑπὲρ τοσῆσδε ἀνθρώπων πλήθυος τελευτᾶν.* Vet. int.: *multo melius iudicat, ut scriberet* GAIO: ut *eius animum mitigans*, nihil per eum iniquum contingeret: aut *si* forsitan *indignatione commoveretur*, *quod eius mandata minime compleverit*, *et adversus eum aliquid mali decerneret:* cet. Haec mutila sunt et simul interpolata. Nam verba, quibus *τάχα μὲν γὰρ καὶ πείσειν, καὶ τῇ τὸ πρῶτον μανίᾳ τῆς γνώμης ἐπιμένοντος, ἅψασθαι πολέμου τοῦ πρὸς αὐτούς* reddiderat interpres, prorsus perierunt. Quod damnum ita resarcire conatus est nescio quis, ut perperam insereret: *ut — nihil per eum iniquum contingeret*; *aut.* Praeterea non dubito, quin *forsitan* loco suo motum sit. Itaque genuinas habemus interpretationis reliquias has:

multo melius iudicat, ut scriberet Gaio, *eius animum mitigans, si indignatione commoveretur, quod eius mandata minime compleverit; forsitan ****** adversus eum aliquid mali decerneret* cet. Ex his *Graeca* sic corrigi poterunt:

πολὺ κρεῖσσον ἡγεῖτο ἐπιστείλας τῷ Γαΐῳ (θεραπεύειν) τὸ ἀνήκεστον αὐτοῦ, ὀργῇ φέροντος (τὸ) μὴ ἐκ τοῦ ὀξέος δεδιακονημένον αὐτοῦ ταῖς ἐπιστολαῖς· τάχα μὲν γὰρ καὶ πείσειν· καὶ, τῇ τὸ πρῶτον μανίᾳ τῆς γνώμης ἐπιμένοντος, ἅψεσθαι πολέμου τοῦ πρὸς αὐτούς· εἰ δ' ἄρα κτέ.

Θεραπεύειν e Vet. interprete sumpsi. Miretur fortasse aliquis, quod ἐπιστείλας — θεραπεύειν, quam ἐπιστεῖλαι — θεραπεύων corrigere maluerim. Respondeo, Iosephi Codd. plerosque omnes ἐπιστείλας praebere; nam quod vulgo legitur ἐπιστεῖλαι ex uno *Busb.* recepit Hudsonus; codicum autem fides nusquam temere negligenda est. Quod Vet. int. habet: *ut scriberet — mitigans*, ex eo non licet colligere, eum ἐπιστεῖλαι — θεραπεύων in suis exemplaribus legisse. Nam ut saepius pro participiis verba finita posuit, ita haud raro quoque pro verbis finitis participia usurpavit. Sic p. 697 l. 25, 26 verba: πρεσβεύσαντες δὲ εἰς Ῥώμην ᾐτοῦντο βασιλέα τῶν ὁμηρευόντων, vertit: *legationem itaque* Romam *mittunt unum ex obsidibus ad imperium postulantes.* Vide porro p. 727 l. 33. p. 730 l. 35 cet.

De dictione ὀργῇ φέρειν τι cf. p. 681 l. 9. p. 704 l. 39. p. 740 l. 34. p. 755 l. 38. cet.

Correctionem (τὸ) μὴ ἐ. τ. ὀ. δεδιακονημένον αὐτοῦ ταῖς ἐπιστολαῖς confirmat consuetudo *Flaviana.* Nam, ut saepius iam monuimus, nihil est in libris XVI—XIX *Archaeologiae* hoc participii usu frequentius.

l. 47: Statim sequitur: εἰ δ' ἄρα τι καὶ κατ' αὐτοῦ τρέποιτο τῆς ὀργῆς, καλῶς ἔχειν τοῖς ἀρετῆς μεταποιουμένοις ὑπὲρ τοσῆσδε ἀνθρώπων πληθύος τελευτᾶν. Ἔκρινε γοῦν πιθανὸν ἡγεῖσθαι τῶν δεομένων τὸν λόγον. Γοῦν non est nisi coniectura Hudsoni. Codd. *Flaviani* habent τελευτᾶν ἔκρινε πιθανόν. In *Regio* tamen pro ἔκρινεν est εἴρηκε. Ediderim: καλῶς ἔχειν τ. ἀ. μεταποιουμένοις ὑπὲρ τ. ἀ. πληθύος τελευτᾶν ἔκρινεν. ** εἴρηκεν πιθανὸν ἡγεῖσθαι τῶν δεομένων τὸν λόγον. Ante εἴρηκεν excidit Τοῖς μὲν οὖν φίλοις, vel simile. Amicos secum duxisse Petronium, diserte dixerat Iosephus p. 720 l. 48.

p. 722 l. 1: ᾧ καλῶς ἔχειν τόν γε τιμῆς τοσαύτης ἐπιτετευχότα συγχωρήσει τῇ ἐκείνου οὐδὲν ἐναντίον πράσσειν. Haud scio an lectio cod. *Lugd.* ἔχον ἐστί sit recipienda, ut iam hic ad directam orationem transeat IOSEPHUS.

l. 5, 6: Οὐ μὴν δίκαιον ἡγοῦμαι ἀσφάλειάν τε καὶ τιμὴν τὴν ἐμαυτοῦ μὴ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου μὴ ἀπολουμένου τοσούτων ὄντων ἀναλοῦν, διακονουμένων τῇ ἀρετῇ τοῦ νόμου. Διακονουμένων de mala HUDSONI coniectura receptum est. Antea erat διακονούμενον, quod revocaverim. Referendum est ad PETRONIUM. Fieri quoque potest, ut διακονούμενος scripserit IOSEPHUS.

l. 8, 9: Recte DINDORFIUS, partim de coniectura COCCEII, partim codicis *Lugd.* auctoritate, edidit τοῦ Θεοῦ, οὗ τὸν ναὸν ο. ἀ. π. τ. ὕβρει περιπεσεῖν τῆς κτέ.

l. 11, 12: Στέλλω δὲ ὡς Γάϊον γνώμας τε τὰς ὑμετέρας διασαφῶν καί πῃ καὶ συνηγορίᾳ χρώμενος ὑπὲρ τοῦ μὴ ὑμᾶς παρορᾶν πεισομένους ἐφ' οἷς προὔθεσθε ἀγαθοῖς. Sic de coniectura HUDSONUS. Antea erat: ὑπὲρ τοῦ καθ' ἡμᾶς παρὰ γνώμην πεισομένην οἷς προὔθεσθε ἀγαθαῖς. Pro πεισομένην in *Lugd.* videtur exstare πεισομένου. Legendum ὑπὲρ τοῦ καθ' ἡμᾶς (μὴ) παρὰ γνώμην πεισομένου ἐφ' οἷς προὔθεσθε ἀγαθοῖς. Dictio παρὰ γνώμην significat: *praeter aequum*, cf. l. 16 et alibi.

l. 45: ...ὡς μηδ' ἂν τοῖς ἔργῳ προθεμένοις τἀναντία φρονεῖν ἰσχὺν ἀντιλέξεως καταλελεῖφθαι. Ὡς δὲ καὶ πρὸς τὸν Γάϊον σὺν τοῖς λοιποῖς ὁπόσα ἔγραφεν ** ἐπαγωγὰ δ' ἦν τὰ πάντα κτέ. HUDSONUS unum hic et alterum vocabulum excidisse putat, nec quisquam facile aliter iudicaverit. Quod autem DINDORFIUS post ἔγραφεν lacunae signa posuit, mihi locus alia parte videtur laborare. Conieci: ... καταλελεῖφθαι, ὡς δὴ καὶ πρὸς τὸν Γάϊον σὺν τοῖς λοιποῖς, ὁπόσα **, ἔγραφεν. Ἐπαγωγὰ δ' ἦν κτέ.

p. 723 l. 37: μεγάλα δὲ εἶναι τὰ προδεδωρημένα, καὶ περαιτέρω τῷ θράσει χρωμένου τῶν ἐλπίδων. Lege καὶ περαιτέρω τοῦ θράσει χρωμένου τῶν ἐλπίδων. Vide p. 750 l. 28.

p. 724 l. 20—30: Γάϊος μὲν δὴ ταῦτα γράφει πρὸς τὸν Πετρώνιον, πρότερον ἢ ἐντυχεῖν ταῖς αὐτοῦ ἐπιστολαῖς ἐμφαινούσαις ἐπὶ ἀποστασίᾳ Ἰουδαίους κατὰ τὸν ἀνδριάντα ἐπείγεσθαι· μηδὲν γὰρ ἕτερον ἀποσημαίνειν τὴν διάνοιαν αὐτῶν, ἀλλὰ πόλεμον ἄντικρυς Ῥωμαίοις ἀπειλεῖν. Καὶ περιαλγήσας — γράφει πρὸς τὸν Πε-

τρώνιον. Plerique IOSEPHI Codd. et edd. antiquae sic habent: *Γάϊος μὲν δὴ τ. γ. π. τ. Π., πρότερον ἢ ἐντυχεῖν ἐπὶ ἀποστάσει αὐτοὺς κατὰ δόξας ἐπείγεσθαι.* Quae scriptura manifesto lacunosa est. HUDSONUS e *Busb.* et ZONARA sic edidit: *Γάϊος μὲν δὴ τ. γ. π. τ. Π., πρότερον ἢ ἐντυχεῖν ταῖς αὐτοῦ ἐπιστολαῖς ἐμφαινούσαις ἐπὶ ἀποστασίᾳ Ἰουδαίους κατὰ τὸν ἀνδριάντα ἐπείγεσθαι,* quae nihilo magis sana esse fidenter affirmo. Nam ut verba *ταῖς αὐτοῦ ἐπιστολαῖς*, e *Busb.* recepta, sine dubio genuina sunt, sic illud *ἐμφαινούσαις*, quamvis ex eodem libro sumptum, nullo modo ferri potest. Argumentum litterarum PETRONII supra iam § 6 extrema exposuerat IOSEPHUS. Hoc loco, quam in partem eas accepisset GAIUS, referre necesse erat. Deinde pro *ἀποστάσει* nullo modo *ἀποστασίᾳ* receptum oportuit, cf. p. 672 l. 29 *διὰ τὸ καὶ ζῶντος ἐπὶ ἀποστάσει ἐπείγεσθαι.* p. 693 l. 15, 16. p. 727 l. 21. At vero istud *κατὰ, τὸν ἀνδριάντα*, quod sic explicant *ob statuam illam*, quis non libenter ZONARAE reddiderit? Omnium codd. *Flavianorum* scripturam *κατὰ δόξας* leviter tantum corruptam esse, mox sponte intellectum iri confido. Nimirum locus h. m. edendus est:

*Γάϊος μὲν δὴ ταῦτα γράφει πρὸς τὸν Πετρώνιον, πρότερον ἢ ἐντυχεῖν ταῖς αὐτοῦ ἐπιστολαῖς. **** ἐπὶ ἀποστάσει αὐτοὺς καταδόξας ἐπείγεσθαι (μηδὲν γὰρ ἕτερον ἀποσημαίνειν τὴν διάνοιαν αὐτῶν, ἀλλὰ πόλεμον ἄντικρυς Ῥωμαίοις ἀπειλεῖν), καὶ περιαλγήσας ὡς — εὐδαίμονος, γράφει αὖθις πρὸς τὸν Πετρώνιον κτέ.*

Lacunae ratio haec est: » GAIUS itaque haec scribit ad PETRONIUM, antequam eius litteras accepit. (Ex his autem, simulac *Iudaeos* imperata facere nolle intellexit), suspicatus eos ad defectionem paratos esse, — rursus scribit ad PETRONIUM cet.”

l. 22: *αὐτούς* pro *Ἰουδαίους* codd. omnes. Hoc glossatoribus deberi, docet lectio *Busb.* *ἐπ' ἀποστασίᾳ τοὺς Ἰουδαίους κατὰ δόξας αὐτοὺς ἐπείγεσθαι.*

l. 22: *καταδόξας* verbum Herodoteum est; qualia haud pauca in hoc libro reperiuntur. Qua de re alius erit fortasse dicendi locus.

l. 24: *Ῥωμαίοις* e *Lugd.* pro *Ῥωμαίους* receptum probo.

l. 29: Edd. antt. *αὐτήν.* DINDORFIUS e *Lugd.* *αὐτῆς.* Recte nisi fallor, HUDSONUS LOWTHII coniecturam *αὐτῇ* receperat.

l. 30: *αὖθις* post *γράφει* e ZONARA sumpsi.

p. 725 l. 33: *καὶ αὐτοὺς — ἡ μήτηρ προσέταξεν ἱστῶν μαθήσει ποιήσεως.* Excidit post *ποιήσεως* verbum aliquod, v. c. *προσέχειν.* Ut praeterea pro *αὐτούς* corrigatur *αὐτοῖς*, necessarium non est, cf. p. 217 l. 25. p. 267 l. 46. p. 313 l. 41 et p. 487 l. 19. Ab his quomodo differant loci, qualis est p. 348 l. 17 *Ἰησοῦς δὲ καὶ τούτους συλληφθέντας ἀναιρεθῆναι προσέταξεν*, nemo non videt. Adde p. 373 l. 48 et p. 395 l. 29. Denique *προστάσσειν* cum dativo et infinitivo coniungitur p. 347 l. 23. p. 785 l. 53 et p. 786 l. 10.

l. 51: *Οἱ δὲ (οὐ γὰρ ἦν ἕτερα παρ' αὐτὰ ποιεῖν) ἠκροῶντο.* Vereor, ut recte DINDORFIUS pro *παρὰ ταῦτα* e *Lugd.* recepit *παρ' αὐτά.* Vide, ut alios taceam, quae congessit STALLBAUMIUS ad PLATON. *Phileb.* p. 21 D.

p. 727 l. 8: *ἤρετο τὴν αἰτίαν τοῦ καὶ τὸν Ἀσιναῖον ἐφυστερηκότα.* Sic HUDSONUS e *Busb.* Reliqui codd. et edd. ant. *ἐφυστερηκότος.* Legendum *ἤρετο τὴν αἰτίαν τοῦ κατὰ τὸν Ἀσιναῖον ἐφυστερηκότος.* Vide p. 746 l. 29.

l. 10: *Ἐπεὶ δὲ πυνθάνεται αὐτὸν δείσαντα ἐν τῷ ἕλει ὑπομένειν, ὅδε τούς τε πατρῴους θεοὺς ἐπώμνυτο μηδὲν κακὸν δράσειν αὐτούς.* Lege *ὁ δὲ τούς τε κτέ.*

l. 18, 19: *Καὶ Ἀρτάβανος μὲν — ἐκπέμπει τὸν Ἀνιλαῖον πείσοντα τὸν ἀδελφὸν ἐπανελθεῖν.* Haec nihil aliud significare possunt, nisi hoc: *mittit* ANILAEUM, *persuasurum fratri, ut is reverteretur.* Quam sententiam hic locus plane repudiat. Scilicet ASINAEO, qui nondum apud regem fuisset, persuadendum erat, ut ad eum *veniret*, non ut ad eum *reverteretur.* Vet. int.: *mittit* ANILAEUM *persuasurum fratri, ut ad eum pariter ipse adveniret.* Potestne dubium esse, quin *Graeca* mutila sint ac lacera? Quid scripserit IOSEPHUS, difficile dictu est. Nam plures loci restituendi rationes excogitari possunt. Probabilis tamen videtur coniectura, veteris scripturae reliquias in vocabulum *ἐπανελθεῖν* coaluisse, hoc vel simili modo: *ἐπ' ἴσης* (cf. p. 664 l. 53) *ὡς αὐτὸν ἐλθεῖν.*

l. 19—23: *Ἔπρασσε δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς χρήζων ἐνστόμισμα τῇ ἀρετῇ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφῶν εἰς φιλίαν κτήσασθαι τῶν ἐκείνου σατραπειῶν, ἐν ἀποστάσει τε οὐσῶν καὶ διανοίᾳ τοῦ ἀποστησομένου μέλλων ἐλάσειν ἐπ' αὐτούς.* Haec quoque mutila sunt. Pro *ἐν-*

στόμισμα τῇ ἀρετῇ Busb. habet *ἐνστομισμάτων τὴν ἀρετήν. Lugd. ἐνστόμισμα τῶν τῇ ἀρετῇ.* Edendum: *Ἔπρασσε δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς χρήζων ἐνστόμισμα τῶν * τὴν ἀρετὴν τῶν Ἰουδαίων ἀδελφῶν εἰς φιλίαν * κτήσασθαι, τῶν * ἐκείνου σατραπειῶν ἐν ἀποστάσει τε οὐσῶν καὶ διανοίᾳ τοῦ ἀποστησομένου, μέλλων ἐλάσειν ἐπ' αὐτούς.* Post *ἐνστόμισμα τῶν* nihil fortasse aliud desideratur, quam *ταύτῃ*, cf. p. 728 l. 13, 24. Post *φιλίαν* suspicor excidisse *αὐτῷ καθεστηκότων.* Deinde legam: *τῶν ἄνω ἐκείνου* (i. e. *τοῦ βασιλέως*) *σατραπειῶν.* Saepius autem *ἐκεῖνος* ad primarium sententiae subiectum referendum est, IOSEPHI cf. p. 205 l. 21 et alibi.

l. 23—28: Statim sequitur: *Ἐδεδίει γὰρ μὴ καὶ περιεχομένου πολέμῳ τῷ ἐκείνων κατὰ χείρωσιν τῶν ἀφεστηκότων αὐξηθῶσιν ἐπὶ μέγα οἱ περὶ τὸν Ἀσιναῖον καὶ τὴν Βαβυλωνίαν, ἤτοι γε συστήσαντες ἐπ' ἀκροάσει τῇ αὐτῶν, ἢ καὶ τούτου γε ἀτυχοῦντες τοῦ κακῶσαι μειζόνως οὐ διαμάρτοιεν.* L. 24 recte DINDORFIUS *ἐκείνων* e *Vat.* recepit. Sed quid est l. 25 *οἱ περὶ τὸν Ἀσιναῖον καὶ τὴν Βαβυλωνίαν?* Nam quod vulgo exponunt: ASINAEUS *et Babylonii*, nihil unquam vidi, quod minus ferri possit. Nimirum l. 26 pro *συστήσαντες Vat. Lugd.* et *Hen.* habent *συστήσονται*, quod recipiendum, hac interpunctione: *Ἐδεδίει γὰρ μὴ καὶ — αὐξηθῶσιν ἐπὶ μέγα οἱ περὶ τὸν Ἀσιναῖον, καὶ τὴν Βαβυλωνίαν ἤτοι γε συστήσονται ἐπ' ἀκροάσει τῇ αὐτῶν, ἢ καὶ τούτου γε ἀτυχοῦντες τοῦ κακῶσαι μειζόνως οὐ διαμάρτοιεν.* Accusativus *τὴν Βαβυλωνίαν* pendet a *συστήσονται* et a *κακῶσαι*. In *ἐδεδίει μὴ καὶ — αὐξηθῶσιν, καὶ — ἤτοι γε συστήσονται —, ἢ — διαμάρτοιεν* notabilis est modorum varietas.

l. 35: *θεωρῶν παντελῶς ὄντα ὀφθῆναι βραχύν τε καὶ τοῖς τὸ πρῶτον ὄψει συνελθοῦσι δοῦναι καταφρονήματος ἀφορμάς.* Recte DINDORFIUS pro *παντελές* e *Lugd.* recepit *παντελῶς*. In proxime subsequentibus vellem legeretur: *βραχύν τε καὶ οἷον τοῖς τὸ πρῶτον ὄψει συνελθοῦσι δοῦναι καταφρονήματος ἀφορμάς·* non solum quia durissimum est, *θεωρῶν* in una atque eadem comprehensione primum cum participio, et statim post cum infinitivo construi, sed etiam ut ratio particularum *τε — καί* constet.

l. 38: Pro *πάντα* DINDORFIUS e *Lugd.* recepit *ἐν τῇ*. Fortasse legendum: *ὡς μείζονα πάντα* (i. e. in omnibus) *ἐν τῇ παραθέσει παρέχοιτο τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος.*

l. 43: Τοῦ δὲ Ἀβδαγάσου κελεύοντος συγχώρημα αὐτῷ γενέσθαι κτείναντα αὐτὸν ποινὴν ἀπολαβεῖν ὑπὲρ ὧν ὕβρισεν εἰς τὴν Παρθυαίων ἀρχήν. Pro ποινήν DINDORFIUS e *Lugd.* ἄποινα. Vereor, ut recte. Vulgatam confirmat Vet. int.: ABDAGASES *postulabat permissum sibi contribui, ut eum occideret, atque iniurias eius et depopulationes, quas in provincias commiserat, ultum iret.*

p. 728 l. 4: Ἄξιον δέ μοι τυγχάνειν. Recte DINDORFIUS e *Lugd.* recepit: Ἄξιος δ' εἰμὶ τυγχάνειν. Vet. int.: *Dignus namque sum e te optimo homine hanc reciprocationem recipere.*

l. 7: Ταῦτα εἰπὼν καὶ δῶρα δοὺς ὁπηνίκα ἐκπέμπει τὸν Ἀσιναῖον. Pro ὁπηνίκα *Lugd.* habet τὸ τηνήκα. Unde COCCEIUS coniecit τὸ τηνίκα, quod recepit DINDORFIUS. Sed vereor, ut hoc vocabulum idoneam h. l. sententiam efficiat. Nam *mox, statim* significare, id quod putasse videntur viri docti, numquam adducar ut credam. Vet. int.: *Haec dicens, eum donatum muneribus competentibus, in propriam destinat regionem.* Edendum: καὶ δῶρα δοὺς ὁπηλίκα *, ἐκπέμπει. Scripserat, opinor, IOSEPHUS καὶ δῶρα δούς, ὁπηλίκα εἰκὸς ἦν, ἐκπέμπει.

l. 10: μέγας τε ἐν ὀλίγῳ ἐγεγόνει καὶ οἷος οὐκ ἄλλος τῶν πρότερον ἐκ τοιαύτης ἀφορμῆς ἅψασθαι πραγμάτων ἐν τόλμῃ γεγονότων. Οἷος est coniectura HUDSONI. In omnibus subsidiis est ὁπόσα. Comparantibus Vet. interpretem, ὁπόσα verum esse, sed ante hoc vocabulum quaedam excidisse, manifestum erit. Eius verba haec sunt: *atque ita ex brevi magnus effectus est*, tantaque per eum negotia gerebantur, quanta *nunquam ab alio ante ipsum geri potuerunt.* Edendum: μέγας τε ἐν ὀλίγῳ ἐγεγόνει, καὶ *** ὁπόσα οὐκ ἄλλος κτέ. Vocabulum ὁπόσα tam brevi spatio bis positum ne quem offendat, vide p. 664 l. 28, 31, 34. p. 666 l. 46, 48, 50.

l. 34: Ἅμα τε οὖν πολέμιος ἐπ' αὐτοῖς ἀνὴρ ἐκεχειροτόνητο, καὶ μάχης ἐπάκτου γενομένης πεσόντος, ἀνῃρημένου ἀλοῦσα ἐγεγάμητο ἐραστῇ. Ad ἐπ' αὐτοῖς cf. p. 694 l. 10, 11. p. 701 l. 47. p. 714 l. 39. Post ἐκεχειροτόνητο lacunam esse, corruptelae codd. arguunt. Eius sententia haec fuit: *et interficere eum decreverunt.* Neque vero quae proxime sequuntur non graviter laborant, sed ea corrigere nequeo. Tantum, ἀνῃρημένου ut glossemate deleto, libenter legerim: πεσόντος, ἡ δὲ ἀλοῦσα ἐγεγάμητο (τῷ) ἐραστῇ κτέ.

l. 37: Ἀσιναίῳ γυνὴ ἀφίκετο εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν. Lege ἡ γυνή.

l. 39—44: Ἐπεὶ γὰρ τἀνδρὸς τεθνηκότος αἰχμάλωτος ἤγετο, ἀφιδρύματα τῶν θεῶν, ἅπερ τῷ ἀνδρὶ καὶ αὐτῇ πατρῷα ἦν (ἐπιχώριον — συνεπάγεσθαι) περιςέλλουσα καὶ ταύτῃ τοῦ πατρίου τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἔθος συνεπήγετο. L. 40 scribe τἀφιδρύματα. Deinde l. 43 καὶ αὐτή pro καὶ ταύτῃ, hac interpunctione: Ἐπεὶ γὰρ τἀνδρὸς τεθνηκότος αἰχμάλωτος ἤγετο, τἀφιδρύματα τῶν θεῶν, ἅπερ τῷ ἀνδρὶ καὶ αὐτῇ πατρῷα ἦν, (ἐπιχώριον δὲ — συνεπάγεσθαι) περιστέλλουσα καὶ αὐτὴ τοῦ πατρίου τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἔθος συνεπήγετο. Accusativus τἀφιδρύματα pendet a συνεπήγετο. De parenthesis ἐπιχώριον — συνεπάγεσθαι ratione cf. quae in *Spec. Em. Fl.* p. 91 tractavimus, et Valck. ad Herod. VIII. 137. Περιστέλλουσα καὶ αὐτὴ τοῦ πατρίου τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἔθος significant: *observans et ipsa* (quemadmodum populares solebant,) *patrii instituti consuetudinem.* Verbum περιστέλλειν hac significatione Herodoteum est. Locum corrupit nescio quis, qui περιστέλλειν *occultandi* significatione accepisset, ideoque ad τἀφιδρύματα retulisset.

l. 46: γαμετὴ δὲ ἀποδειχθεῖσα ἤδη τρόπῳ τῷ αὐτῆς εἰωθότι κτέ. Malim αὐτῇ. Cf. l. 52 et p. 729 l. 20.

l. 54: ὁρᾶν οὖν μὴ — ἀπολέσειε τὴν ἀρχὴν τοῦ εὐπρεποῦς καὶ τὴν εἰς νῦν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προελθοῦσαν ἐξουσίαν. Lege: ὁρᾶν οὖν μὴ — ἀπολέσειε τὴν ἀρχὴν οὐκ εὐπρεπῶς, καὶ τὴν εἰς (τοσοῦτον) νῦν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προελθοῦσαν ἐξουσίαν. Vim voculae νῦν statim perspicies, si suspensam orationem in directam mutaveris, h. m.: ὅρα οὖν μὴ — ἀπολέσῃς — τὴν εἰς τοσοῦτον νῦν ὑ. τ. Θ. προελθοῦσαν ἐξουσίαν. Saepius autem *Graeci* non solum verborum modos et tempora, sed vocabula etiam, quae directae orationis propria sunt, in suspensa oratione retinent.

p. 729 l. 4: καὶ ὃς κτεινόμενος εὐνοίᾳ τῇ τῶν νόμων τοῦ κτείνοντος αὐτὸν τιμωρίαν ἐπηράσατο. Sic Hudsonus e *Busb.* Sine dubio male. In reliquis subsidiis legitur: καὶ ὃς κτεινόμενος εὐνοίας τε τῶν νόμων καὶ τοῦ κτείνοντος αὐτὸν, τιμωρίαν ἐπηράσατο. Quae scriptura leviter tantum corrupta sic corrigenda est: καὶ ὃς κτεινόμενος εὐνοίᾳ τε τῶν νόμων καὶ τοῦ κτείνοντος αὐτὸν τιμωρίᾳ ἐπηράσατο αὐτῷ τε Ἀνιλαίῳ κτέ. Verte: *et ille, dum interficitur, et benevolentia erga leges, et ut interfectorem*

suum ulcisceretur, *imprecatus est tum ipsi* ANILAEO cet. Τοῦ κτείνοντος αὐτὸν τιμωρίᾳ dictum est ut apud THUCYDIDEM VI: 33 Λεοντίνων κατοικίσει.

l. 50: καὶ τῶν πλείστων τοὺς ἐν ἡλικίᾳ. Corrupta. Fortasse: καὶ τῶν πελατῶν τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, i. e. *et e clientibus* (intelligo servos, quos in agris alebat) *eos*, *qui aetate valerent*.

p. 730 l. 7: ἐπὶ ὄνον γυμνὸν ἀναθέμενος. *Reg.* ἐπὶ ὄνου.

l. 10: Καταγαγὼν δὲ εἰς τὴν ὕλην μετὰ τοιοῦδε (sic DIND. e *Lugd.* Vulgo τοιούτου) ὁρίσματος. Lege μετὰ τοιοῦδε ὑβρίσματος.

l. 25—29: Ἐξελθόντα δ' αὐτὸν ὠνείδιζεν ἡ γυνή, εἰ μὴ προθυμήσεται βασιλέως τε γαμβρὸς ὢν καὶ ταύτῃ τιμωρήσεσθαι τοὺς ὑβρίσαντας εἰς αὐτὸν περιορώμενος, ἀγαπῶν δὲ τὴν σωτηρίαν μετὰ αἰχμαλωσίας ὑπὸ Ἰουδαίου ἀνδρὸς γενομένης. Hunc locum Vet. int. sic vertit: *Sed ei revertenti eius mulier exprobrabat*, *nisi festinaret*, *utpote regis gener*, et in tanta dignitate constitutus, *supplicia sumere de his*, *qui contumeliam ingessissent.* Turpe namque illa esse dicebat, *ut salutem eligeret*, *postquam captivus in manus* Iudaei *hominis fuisset.* Pro: *Turpe namque illa esse dicebat*, *ut salutem eligeret*, legendum: *Turpe namque illa esse dicebat*, ***** *et salutem eligeret.* Esse autem post *dicebat* lacunam, cum aliunde intelligitur, tum docet περιορώμενος l. 27, 28. Quae vero sit eius ratio, mox aperiam. Nunc *Graeca* consideremus, quae multo maius etiam detrimentum acceperunt. Ea sic constituenda sunt: Ἐλθόντα δὲ αὐτὸν ὠνείδιζεν ἡ γυνή, εἰ μὴ προθυμήσεται βασιλέως τε γαμβρὸς ὢν κἂν τοιαύτῃ *** τιμωρήσεσθαι τοὺς ὑβρίσαντας εἰς αὐτόν. ******* περιορώμενος, ἀγαπῴη δὲ τὴν σωτηρίαν μετὰ αἰχμαλωσίαν ὑπὸ Ἰουδαίου ἀνδρὸς γενομένην.

Ἐλθόντα pro ἐξελθόντα praebent *Lugd.* et *Busb.* Monente ERNESTIO receperunt RICHTERUS et DINDORFIUS. — Pro καὶ ταύτῃ rescripsi κἂν τοιαύτῃ. Iam vero post haec excidit ἀξιώσει καθιστάμενος vel καθεστηκώς. Utrumque Vet. int. suppeditat: *et in tanta dignitate constitutus.* Ἀξίωσιν pro *dignitate* et alii dixerunt, et IOSEPHUS saepissime, cf. v. c. p. 742 l. 22. p. 745 l. 52. p. 784 l. 30. Posterioris lacunae sententiam haec coniectura declarabit. .... εἰς αὐτόν. Αἰσχρὸν γὰρ εἶναι ἔλεγεν, εἰ μὴ ἐν δεινῷ φέροι εἰς τοσόνδε περιορώμενος. Verba αἰσχρὸν

γὰρ εἶναι ἔλεγεν iterum Vet. int. suppeditat: *Turpe namque illa esse dicebat.* Contra verba: εἰ μὴ ἐν δεινῷ φέροι (cf. p. 693 l. 9. p. 719 l. 47. p. 729 l. 47.) εἰς τοσόνδε περιορώμενος, quae coniectura assecutus sum, interpretis calamitatem indicant. Quod pro ἀγαπῶν correxi ἀγαπῴη, necessariam esse mutationem nemo negaverit. Vet. int.: *et salutem eligeret.* Denique pro vulgato αἰχμαλωσίας e *Lugd.* αἰχμαλωσίαν, et paulo post ex eodem, *Hen.* a pr. m. et *Vat.* γενομένην pro γενομένης recte iam recepit Dindorfius. Confirmat scripturam Vet. int.

l. 35: Vet. int.: *non sponte quidem neque volens congregans manum quam plurimam potuit, adversus* Iudaeos *tendebat* in Tollemniam: *et ipse salutem aestimans, si* Parthus *impune fuisset a* Iudaeis *repulsus belli certamine.* Verba: in Tolemniam, graviter corrupta sunt. Scripserat interpres: *adversus* Iudaeos *tendebat*, intolerabilem iam *et ipse salutem aestimans.* Illa „*adversus* Iudaeos" de suo addidisse interpretem, credibile est; ut fallatur, mea quidem sententia, qui eius auctoritate post ἐλαύνει lacunam esse putet. Sed eundem l. 38 legisse ὑπὸ Ἰουδαίων — ἀντιπολεμούντων, quemadmodum vulgo editur, non ὑπὸ Ἰουδαίου — ἀντιπολεμοῦντος, ut e *Lugd.* (quocum ex parte faciunt *Vat.* et *Hen.* a pr. m., praebentes: ὑπὸ Ἰουδαίων — ἀντιπολεμοῦντος) edidit Dindorfius, manifestum arbitror.

l. 43: ἐλπίζων ὅμοια πράξειν τοὺς πολεμίους καὶ τήν [τε] τόλμησιν [καὶ] εἰωθόσι θαρρεῖν παρατυγχάνειν. Hunc locum ita sanari posse putat Dindorfius, si voculae τε et καί deleantur. At enim quomodo in textum illatae sint, difficile est ad intelligendum. Adde quod mira sententia est: *audaciam audere assuetis adesse*, siquidem idem valet, ac si dicas: *audaces esse audaces.* Nam, ut vertatur: *audaciam audere assuetis non defuturam*, nullo modo concesserim. Praeterea τόλμησις est dubiae auctoritatis. Corrigendum καὶ τὴν * τετολμηκόσιν καὶ εἰωθόσιν θαρρεῖν παρατυγχάνειν. Post τήν excidit νίκην. Nam vix dubium esse potest, quin hoc dicere voluerit Iosephus: *et* (ratus) *victoriam iis, qui ausi sint, et bono animo esse consueverint, adesse.*

l. 47—50: Προσιοῦσι δὲ αὐτοῖς εἰς σταδίους ἐνενήκοντα, διὰ τῆς ἀνύδρου τῆς πορείας γενομένης καὶ μεσημβρίας οὔσης, τότε περιῆν τε τὸ δίψος, κτέ. Pro προσιοῦσι corrigendum esse προϊοῦσι, recte vidit Ernestius. L. 49, 50 a *Reg.* habet οὔσης,

περιῆν τότε ξίφος. *Lugd.*: οὔσης, τά τε ἄλλα περιῆν τότε ξίφος, quod ita recepit DINDORFIUS, ut pro τότε duobus vocabulis scriberet τό τε. Quam scripturam neque ipsam recte se habere, pluribus ostendere supervacaneum fuerit. Vet. int.: *Pergunt itaque illo die stadia nonaginta, per loca vasta et inaquosa iter facientes; sed* (lege: *et*) *medio die,* ardore solis ingenti, *sitis* Iudaeos *occupat.* MITHRIDATES *autem* cet. Hinc saltem apparet, illud τά τε ἄλλα corruptum esse e τῇ τε ἀλέᾳ. Reliquis quid faciendum sit, nescio.

p. 731 l. 11: Καὶ Βαβυλώνιοι καὶ οἱ ὄντες ἐν τῷ πολέμῳ πέμπουσιν. Haec corrupta esse nemo negaverit. Vet. int: *Tum* Babylonii, *quamvis ad bellum parati, mittunt tamen ad Neerdam.* Hic igitur legit: Καὶ (οἱ) Βαβυλώνιοι, καίπερ ὄντες (παρεσκευασμένοι πρὸς) πόλεμον, (ὅμως) πέμπουσιν, vel simile.

l. 14—16: Καὶ μὴ δεξαμένοις τοῦτον τὸν λόγον (οὐδὲ γὰρ — δυνατὸν ἦν) τὴν εἰρήνην προὐκαλοῦντο. Pro δεξαμένοις recte HUDSONUS δεξαμένους corrigendum esse vidit. Quod autem praeterea pro τὴν εἰρήνην προὐκαλοῦντο coniecit εἰς εἰρήνην προὐκαλοῦντο, id non potest admitti. Nam ex orationis serie manifestum est, *Babylonios* a *Iudaeis* petiisse, non ut ipsi secum pacem facerent, sed ut se pacem cum ANILAEO facere cupientes adiuvarent. Ediderim: Καὶ μὴ δεξαμένους τοῦτον τὸν λόγον (οὐδὲ — δυνατὸν ἦν) ** τὴν εἰρήνην προὐκαλοῦντο. Ante τὴν εἰρήνην excidit συμπράσσειν αὐτοῖς, vel simile.

l. 16, 17: οἱ δὲ καὐτοὶ χρῄζειν ἔλεγον τῶν ἐπὶ τῆς εἰρήνης συμβάσεων. Scribe ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ.

l. 18: πέμπουσι μετὰ τῶν Βαβυλωνίων ἄνδρας, οἳ διελέγοντο πρὸς τὸν Ἀνιλαῖον. Sic vulgo. Pro οἳ διελέγοντο e *Reg.* laudatur: ὧν εἷς διαλέξοιτο. Itaque quod dicit HUDSONUS in *Gallicis* codd. exstare ὧν εἷς διαλέξαιτο, fortasse non est nisi operarum vitium, aut calami error. *Lugd.* habet οἳ διαλέξοιντο, quod rectum puto, cf. p. 676 l. 33. Male DINDORFIUS διαλέξαιντο edidit. Sed unde illud ὧν εἷς in cod. Regio? Non dubito, quin sic edi debeat: καὶ πέμπουσι μετὰ τῶν Βαβυλωνίων ἄνδρας *, οἳ διαλέξοιντο πρὸς τὸν Ἀ. Lacunam sic expleveris: ἄνδρας παρ' αὐτῶν τρεῖς, οἳ δ., vel ἄνδρας τῶν παρ' αὐτοῖς πρώτων τρεῖς, οἳ δ.

l. 37—42: In antt. edd. hic locus legebatur sic: Εἰς μὲν

δὴ ταύτην καταφεύγουσιν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐπὶ πέντε ἔτη ἀπαθεῖς κακῶν ἦσαν. Τῷ δὲ ἕκτῳ ἔτει μετὰ τὸ πρῶτον, φθορὰ ἐν Βαβυλῶνι ἐγένετο αὐτῶν καὶ καιναὶ κτίσεις ἐκ τῆς πόλεως, καὶ δι' αὐτὴν ἄφιξιν εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκδέχεται δὴ μείζων αὐτοὺς συμφορὰ δι' αἰτίαν ἣν ἀφηγήσομαι. HUDSONUS pro καὶ καιναὶ κτίσεις ἐκ τῆς πόλεως edidit καὶ καιναὶ μετοικήσεις ἐκ τῆς πόλεως. DINDORFIUS e *Lugd.* recepit καὶ κεναὶ κτίσεις τῆς πόλεως, sed ea verba, ut spuria, uncis circumdedit. Mihi dubium non est, quin locus edendus sit hoc modo. Εἰς μὲν δὴ ταύτην καταφεύγουσιν οἱ Ἰουδαῖοι. Καὶ ἐπὶ μὲν πέντε ἔτη ἀπαθεῖς κακῶν ἦσαν, τῷ δὲ ἕκτῳ ἔτει, μεθ' ὃ τὸ πρῶτον φθορὰ ἐν Βαβυλῶνι ἐγένετο αὐτῶν, καὶ καιναὶ κτίσεις ἐκ τῆς πόλεως, καὶ δι' αὐτὴν ἄφιξις εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκδέχεται δὴ μείζων αὐτοὺς συμφορὰ δι' αἰτίαν, ἣν ἀφηγήσομαι.

Καὶ ἐπὶ μὲν πέντε. Voculam μέν e *Lugd*. recipiendam esse, recte vidit DINDORFIUS.

Pro τῷ δὲ ἕκτῳ ἔτει μετὰ τὸ πρῶτον rescripsi τῷ δὲ ἕκτῳ ἔτει, μεθ' ὃ τὸ πρῶτον, i. e. *sexto autem anno postquam primum eorum caedes* Babylone *facta erat*, — *maior eos occupat calamitas*. Cf. p. 750 l. 3 Ἔτει γὰρ ἑκατοστῷ, μεθ' ὃ τὴν δημοκρατίαν τὸ πρῶτον ἀφηρέθησαν, ἐπέστρεψεν ἐπὶ τοὺς ὑπάτους σημείου ἡ παράδοσις. Vide etiam p. 674 l. 5—9. p. 691 l. 2.

καιναὶ κτίσεις ἐκ τῆς. *Lugd.* κεναὶ κτίσεις τῆς. Utrumque corrupte. Requiram: μετανάστασις, vel μετακίνησις, vel simile quid. Quamquam autem verba: καὶ καιναὶ κτίσεις ἐκ τῆς πόλεως sine damno possunt abesse, tamen ea, tanquam glossema, delere ausus non sum.

ἄφιξις pro ἄφιξιν et ratio loci postulat, et praebet *Lugd.*

l. 45: Τότε οὖν συνοικούντων αὐτοῖς Ἰουδαίων γενομένων ἐστασίαζον. Sic vulgo. Pro συνοικούντων COCCEIUS coniecit συνοίκων, quod recepit DINDORFIUS. Equidem ediderim: συνοίκων τῶν * αὐτοῖς Ἰουδαίων γενομένων. Post τῶν excidit ἐκ Βαβυλῶνος, vel simile.

Gorinchem. HOLWERDA.